

การศึกษาโครงสร้างรัฐสภาแห่งราชอาณาจักร
กัมพูชา

สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

สำนักภาษาต่างประเทศได้จัดทำโครงการศึกษาโครงสร้างรัฐสภาของประเทศสมาชิกสมัชชา
รัฐสภาอาเซียนและประเทศผู้สังเกตการณ์(ASEAN-Inter-Parliamentary Assembly: AIPA) ตามแผนกลยุทธ์
ของสำนักภาษาต่างประเทศ พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๖ ซึ่งเน้นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ว่าด้วยการเพิ่มศักยภาพงาน
รัฐสภาต่างประเทศตามมาตรฐานสากล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้งานรัฐสภาต่างประเทศได้
มาตรฐานสากล สมาชิกรัฐสภาและคณะผู้แทนรัฐสภาไทยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าไปมีบทบาท
สำคัญในการประสานความร่วมมือและผลักดันมาตรการต่าง ๆ ในเวทีรัฐสภาระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น

การศึกษาและค้นคว้าข้อมูลตามโครงการนี้ เน้นการแปลจากเอกสารภาษาอังกฤษผ่าน
กระบวนการรวบรวมและเรียบเรียงตามโครงร่างและหัวข้อที่กำหนดไว้ โดยได้วางกรอบการศึกษา
โครงสร้างรัฐสภาของประเทศสมาชิกสมัชชาอาเซียนและประเทศผู้สังเกตการณ์ให้แล้วเสร็จ ปีละ
๒ ประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๕) และในปีพ.ศ. ๒๕๕๖ จะทำการศึกษาโครงสร้างรัฐสภาของประเทศ
สมาชิก ๑ ที่เหลืออีก ๓ ประเทศ

สำหรับเอกสารวิชาการฉบับนี้ เป็นการศึกษาโครงสร้างรัฐสภาแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งคณะ
ผู้จัดทำ ได้นำเสนอข้อมูลอย่างเป็นระบบตามโครงร่างที่ได้กำหนดไว้ อาทิ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ
โครงสร้างของรัฐสภาราชอาณาจักรกัมพูชา อำนาจหน้าที่ของสภาแห่งชาติและวุฒิสภา ระบบการเลือกตั้ง
กฎหมายเลือกตั้ง องค์การการเลือกตั้ง กระบวนการตราพระราชบัญญัติ รวมทั้ง ข้อมูลการเลือกตั้งครั้งล่าสุด
 เป็นต้น

สำนักภาษาต่างประเทศ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารวิชาการฉบับนี้จะทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และ
ผู้สนใจทั่วไปเกี่ยวกับวงงานรัฐสภาต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศภาคีสมาชิกของสมัชชาอาเซียน
ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบและโครงสร้างของสถาบันนิติบัญญัติแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาเพิ่ม
มากขึ้น และสามารถนำข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาปรับใช้กับการปฏิบัติหน้าที่หรือค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างมี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

สำนักภาษาต่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๕ เมษายน ๒๕๕๔

สารบัญ

หน้า

ข้อมูลทั่วไป

- ภูมิหลังสภาแห่งชาติ (National Assembly) ๒
- บทบาทอำนาจหน้าที่ของสภาแห่งชาติ ๓
- อำนาจหน้าที่ของประธานสภาแห่งชาติ ๔
- บทบาทสำคัญของประธานสภาแห่งชาติ ๕

ระบบการเลือกตั้งสภาแห่งชาติ

- คณะกรรมการเลือกตั้ง ๓
- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๕
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๕
- คณะกรรมการกำหนดที่นั่งของสมาชิกสภาแห่งชาติ ๑๐
- สาระสำคัญของกฎหมายเลือกตั้ง ๑๑
- คณะมนตรีรัฐธรรมนูญ ๑๒
- การเลือกตั้งครั้งล่าสุด ๑๖

การถอดถอนสมาชิกสภาแห่งชาติ

๒๑

การยุบสภาแห่งชาติ

๒๑

การเรียกประชุมสภาแห่งชาติ

- สมัยประชุมสภาแห่งชาติ ๒๒
- องค์กรประชุมของสมาชิกสภาแห่งชาติ ๒๓

กระบวนการตรากฎหมาย

- การเสนอร่างกฎหมาย ๒๔
- คณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้องในกระบวนการตรากฎหมายของสภาแห่งชาติ ๒๔
- กระบวนการกลั่นกรองกฎหมายของวุฒิสภา ๒๕
- การตรวจสอบกฎหมาย ๒๖
- การตรวจสอบกฎหมายเพื่อไม่ให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ๓๐

	หน้า
คณะกรรมการถาวรประจำสภาแห่งชาติ	
- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการถาวรประจำสภาแห่งชาติ	๓๑
- โครงสร้างรัฐสภาkampuchea	๓๒
วุฒิสภากัมพูชา	
- ภูมิหลังวุฒิสภาแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา	๓๓
- ที่มาของวุฒิสภา	๓๔
- บทบาทและหน้าที่ของวุฒิสภากัมพูชา	๓๕
- คณะกรรมการถาวรประจำวุฒิสภา	๓๖
สำนักงานเลขาธิการสภาแห่งชาติ	
- บทบาทและอำนาจหน้าที่ของเลขาธิการสภาแห่งชาติ	๓๗
- โครงสร้างสำนักงานเลขาธิการสภาแห่งชาติราชอาณาจักรกัมพูชา	๔๐
ประวัติของประธานสภาแห่งชาติคนปัจจุบัน	๔๑
บรรณานุกรม	๔๓
ภาคผนวก	
ก. แผนภูมิและสถิติจำนวนที่นั่งของสตรีในการเลือกตั้ง	๔๕
ข. บัตรลงคะแนนสำหรับผู้พิการทางสายตา	๔๖
ค. ผลการเลือกตั้งครั้งล่าสุดโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง	๔๗
ง. จำนวนร้อยละของพรรคการเมืองที่ได้ที่นั่งในสภา	๔๗
จ. จำนวนที่นั่งของพรรคการเมืองโดยแบ่งเป็นรายเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด	๔๘

รัฐสภากัมพูชา

รัฐสภากัมพูชาเป็นระบบสภาคู่ (Bicameral System) ประกอบด้วยสภาแห่งชาติ (National Assembly) และวุฒิสภา (Senate)

อาคารรัฐสภาแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

ข้อมูลทั่วไป

ภูมิหลังสภาแห่งชาติ (National Assembly)

กลไกสำคัญที่ทำให้สันติภาพกลับคืนมาสู่ราชอาณาจักรกัมพูชาและยุติความขัดแย้งทางการเมืองได้เป็นผลสัมฤทธิ์คือข้อตกลงสันติภาพกรุงปารีสที่มีการลงนามในวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยผู้แทนจาก ๑๕ ประเทศ ผู้นำองค์กรสหประชาชาติ และพรรคการเมืองหลัก ๔ พรรคได้แก่ พรรคพุนซินเปก พรรคพุทธเสรีประชาธิปไตย พรรคโมลีนาคา และพรรคประชาชนกัมพูชา ทั้งนี้ภายใต้ข้อตกลงสันติภาพกรุงปารีสกำหนดให้สหประชาชาติมีหน้าที่ในการกำหนดแผนการสร้างสันติภาพระยะยาว การวางโครงสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐาน และการนำประชาชนชาวกัมพูชาซึ่งอพยพลี้ภัยสงครามออกนอกประเทศกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน กลับสู่มาตุภูมิ

ข้อตกลงสันติภาพกรุงปารีสได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับกระบวนการการเลือกตั้งโดยกำหนดให้อยู่ภายใต้การควบคุมและตรวจสอบขององค์กรบริหารชั่วคราวแห่งสหประชาชาติในกัมพูชาเพื่อสนับสนุนกระบวนการดังกล่าว และได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อทำหน้าที่ในการยกร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

ในการประชุมนัดแรกเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๖ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญได้เลือกประธาน รองประธานสองคน และเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ โดยที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ สมเด็จจันโรตม สีหนุ ดำรงตำแหน่งประมุขแห่งรัฐในขณะนั้น

ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๖ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญได้แต่งตั้งคณะกรรมการสามัญเพื่อศึกษาประเด็นในการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และได้นำร่างรัฐธรรมนูญกลับเข้าสู่กระบวนการพิจารณาและเปิดให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอภิปรายในวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๖ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๖ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาฉบับใหม่ได้ผ่านการพิจารณารับรองโดยสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และประกาศใช้ในวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๖

ภายใต้กรอบข้อตกลงสันติภาพกรุงปารีส และมาตราต่าง ๆ ในบทเฉพาะกาลที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาฉบับใหม่ ทำให้สถานะของสภาร่างรัฐธรรมนูญแปรสภาพเป็นสภาแห่งชาติทันทีหลังจากที่รัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้

หลังจากที่ราชอาณาจักรกัมพูชามีรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุด และมีโครงสร้างการบริหารประเทศครบถ้วน รวมทั้งมีสถาบันนิติบัญญัติเป็นตัวแทนของอำนาจอธิปไตยของปวงชนให้อำนาจขององค์กรบริหารกัมพูชาชั่วคราวแห่งสหประชาชาติภายใต้กรอบสันติภาพกรุงปารีสเป็นที่สิ้นสุด

สภาแห่งชาติ มีชื่อเรียกเป็นภาษากัมพูชาว่า Radspshea Ney Preah Recheanachakr Kampuchea อ่านเป็นภาษาไทยว่า “รัฐสภียะ เนะ เพรียะ เรียะชอาณาจักร กัมพูเซีย” ส่วนคำในภาษาอังกฤษใช้ว่า National Assembly เข้าเป็นภาคีสมาชิกของสหภาพรัฐสภาในปี พ.ศ. ๒๕๔๐

บทบาท อำนาจหน้าที่ของสภาแห่งชาติ

สภาแห่งชาติถือเป็นองค์กรนิติบัญญัติที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินตามที่รัฐธรรมนูญและบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนด โดยมาตรา ๕๐ แห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรกัมพูชา พุทธศักราช ๒๕๓๖ (แก้ไขเปลี่ยนแปลงเมื่อวันที่ ๔ มีนาคมพ.ศ.๒๕๔๒) ได้กำหนดเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของสภาแห่งชาติไว้ ดังนี้

๑. พิจารณางบประมาณแผ่นดิน รวมทั้งการพิจารณาให้ความเห็นชอบในประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดแผนพัฒนาประเทศ ภาระหนี้ สัญญาการกู้ยืมเงิน การกำหนด และการปรับอัตราภาษีและ
๒. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการทำบัญชีภาครัฐ
๓. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการตรากฎหมายนิรโทษกรรม
๔. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการทำหนังสือหรือยกเลิกหนังสืออนุญาต หรือสนธิสัญญา ระหว่างประเทศ
๕. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม
๖. มีอำนาจในการตั้งกระทู้ถามการทำหน้าที่ของรัฐบาล

ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่การพิจารณาและการให้ความเห็นชอบของสภาแห่งชาติดังกล่าวข้างต้น จะต้องใช้เสียงข้างมากเด็ดขาดของจำนวนสมาชิกสภาแห่งชาติทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

การออกเสียงลงคะแนนเลือกประธานสภาแห่งชาติ

ตามธรรมเนียมปฏิบัติในการออกเสียงลงคะแนนเพื่อเลือกประธานสภาแห่งชาตินั้น สมาชิกสภาแห่งชาติผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกประธานฯ จะต้องผ่านการรับรองของคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน และคะแนนเสียงของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งประธานฯ ต้องเป็นคะแนนเสียงข้างมาก ๒ ใน ๓ ของสมาชิกสภาแห่งชาติทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ให้การออกเสียงลงคะแนนเพื่อเลือกประธานสภาแห่งชาติเป็นการลงคะแนนแบบลับ และเป็นสิทธิรายบุคคล โดยการออกเสียงลงคะแนนเพื่อเลือกประธานฯ จะมีขึ้นในการประชุมสามัญสามัญนิติบัญญัติ นัดแรก ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป และก่อนที่สมาชิกสภาแห่งชาติจะเริ่มพิธีการให้สัตยาบัน โดยให้ผู้ที่อาวุโสสูงสุดทำหน้าที่ประธานสภาแห่งชาติในช่วงของการลงคะแนนเสียง

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นประธานสภาแห่งชาติ

บุคคลที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาแห่งชาติมีสิทธิเสนอชื่อลงสมัครรับเลือกเป็นประธานสภาแห่งชาติ วาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี เท่ากับวาระของสมาชิกสภาแห่งชาติ

อำนาจหน้าที่ของประธานสภาแห่งชาติ

๑. ประกาศเปิดการประชุม เลื่อนการประชุม หรือ ปิดการประชุม
๒. เสริมให้สมาชิกเคารพต่อมาตราต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญ และระเบียบข้อบังคับ
๓. ออกประกาศเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาแห่งชาติ
๔. ออกมาตรการหรือวิธีปฏิบัติเพื่อใช้บังคับในคราวที่เกิดความวุ่นวายในการประชุม
๕. ควบคุมการอภิปรายและเรียงลำดับรายชื่อของผู้ที่จะอภิปราย รวมทั้งการอนุญาต และไม่อนุญาตแก่ผู้อภิปราย
๖. กำหนดวาระการประชุมในประเด็นที่เกี่ยวกับการแก้ไข เปลี่ยนแปลงกฎหมาย การเลือกลำดับวาระเพื่อพิจารณาหากต้องเปิดการอภิปราย

(ขวามือ) สมเด็จพระอัครมหาพระยาจักรีเฮง สัมริน ขณะแนะนำเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่มาร่วมให้การต้อนรับประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรแห่งราชอาณาจักรไทย

บทบาทสำคัญของประธานสภาแห่งชาติ

๑. อำนาจในการให้ความเห็นชอบการเสนอเกี่ยวกับการแต่งตั้ง บรรจุ และให้เลื่อนระดับชั้นของข้าราชการตามการเสนอของเลขาธิการสภาแห่งชาติ
๒. เสนอให้บุคคลดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาแห่งชาติ
๓. สร้างความสัมพันธ์กับรัฐสภาต่างประเทศ
๔. ดูแลความสงบ เรียบร้อยในการประชุม และมีสิทธิในการขอกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อดูแลความปลอดภัย หากเกิดความวุ่นวายในห้องประชุม
๕. มีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนน อภิปราย และเสนอความเห็นในการยื่นเสนอกฎหมาย และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมาย

สาเหตุที่ทำให้วาระการดำรงตำแหน่งของประธานสภาแห่งชาติต้องยุติลงมีดังนี้

๑. ลาออก
๒. ตาย
๓. มติของสมาชิกสภาแห่งชาติ
๔. ป่วย ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

อายุของสภาแห่งชาติ

อายุของสภาแห่งชาติมีกำหนดคราวละ ๕ ปี และจะครบวาระในวันที่สภาแห่งชาติชุดใหม่ได้เริ่มการประชุมครั้งแรก

การเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ ที่มาของสมาชิก ๆ จำนวนสมาชิกสภาแห่งชาติ

สมาชิกสภาแห่งชาติมาจากการเลือกตั้งโดยตรงมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๓ คน โดยผลการเลือกตั้งทั่วไปครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ได้สมาชิกสภาแห่งชาติครบตามจำนวนที่รัฐธรรมนูญกำหนดคือไม่น้อยกว่า ๑๒๐ คน และสัดส่วนของสตรีในสมาชิกสภาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๔ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๖ คน

พรรคการเมืองหลัก

๑. พรรคประชาชนกัมพูชา Cambodian People's Party
๒. พรรคสม รังสี Sam Rainsy Party
๓. พรรคสิทธิมนุษยชน Human Rights Party
๔. พรรคณ โรดม รณฤทธิ์ Norodom Ranariddh Party
๕. พรรคฟูนซินเปค หรือพรรคแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชาเพื่อเอกราช เป็นกลาง สันติภาพ และความร่วมมือ (Front Unit National pour un Cambodge Independent, Neutre, Pacifique et Co-operatif: FUNCINPEC)

พรรคการเมืองรอง

- ๖. พรรคสันนิบาตประชาธิปไตย League for Democratic Party
- ๗. พรรคเขมรประชาธิปไตย Khmer Democratic Party
- ๘. พรรคแห่งธาราประชาธิปไตย Hang Dara Democratic Movement Party
- ๙. พรรคสังคมนิยม Society of Justice Party
- ๑๐. พรรคมหาชนชาวเขมร Khmer Republican Party
- ๑๑. พรรคเขมรต่อต้านความยากจน Khmer Anti-Poverty Party

1		Norodom Ranariddh Party
2		Khmer Democratic Party
3		League for Democracy Party
4		Cambodia People's Party
5		Khmer Anti-Poverty Party
6		Khmer Republican Party
7		Society of Justice Party
8		Funcinpec Party
9		Sam Rainsy Party
10		Hang Dara Democratic Movement Party
11		Human Rights Party

ตราสัญลักษณ์ของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งทั่วไปครั้งล่าสุด

ระบบการเลือกตั้งสภาแห่งชาติ

ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติกัมพูชาตามกฎหมายเลือกตั้งที่ได้ประกาศใช้ เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดไว้ว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติใช้ระบบบัญชีรายชื่อตามระบบสัดส่วน โดยจำนวนสมาชิกสภาแห่งชาติของแต่ละพรรคจะได้รับการคิดคำนวณจากจำนวนคะแนนเสียงที่ได้รับในแต่ละจังหวัด ซึ่งแต่ละจังหวัดหรือเขตปกครองจะมีผู้แทนได้อย่างน้อย ๑ คน และมากที่สุด ๑๘ คน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรและการกำหนดสัดส่วนที่นั่งของคณะมนตรีรัฐธรรมนูญ โดยหัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจากสมาชิกพรรคการเมืองของตน โดยการจัดสรรที่นั่งเป็นไปตามผลการคำนวณซึ่งพรรคที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รับเลือกบุคคลตามลำดับ หากสมาชิกสภาแห่งชาติว่างลงให้บุคคลที่อยู่ในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาแห่งชาติแทน เว้นแต่อายุของสภาแห่งชาติเหลือน้อยกว่า ๖ เดือน

กฎหมายเกี่ยวกับองค์กรการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งในราชอาณาจักรกัมพูชาใช้กฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ(The Law on the Election of Members of National Assembly: LEMNA) เป็นหลัก แม้ว่าจะมีความคลุมเครือในหลายประเด็นและยังเปิดช่องว่างให้สามารถตีความได้ในหลายแง่มุม อีกทั้งกฎระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้มีมากถึง ๗๐๐ หน้า

นอกจากเงื่อนไขและกฎระเบียบซึ่งถือเป็นกฎหมายพื้นฐานในการจัดการเลือกตั้งซึ่งส่วนหนึ่งได้ระบุไว้ในกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ (The Law on the Election of Members of National Assembly: LEMNA) ยังมีกฎหมายลูก คำสั่ง ข้อบังคับและกฎระเบียบอีกหลายส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้งได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา กฎหมายพรรคการเมือง กฎหมายการทำหน้าที่ของสื่อ กฎหมายเกี่ยวกับสภา กฎหมายกำหนดสัญชาติ กฎหมายว่าด้วยองค์คณะ ระเบียบและการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คำสั่งต่าง ๆ ข้อบังคับร่วมกันระหว่างกระทรวงมหาดไทยและคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมถึงระเบียบปฏิบัติทางด้านจริยธรรมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น พรรคการเมือง ผู้สังเกตการณ์ เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่ความมั่นคงจากทั้งทหารและตำรวจ เป็นต้น

คณะกรรมการเลือกตั้ง

ตามกฎหมายเลือกตั้งการได้มาซึ่งสมาชิกสภาแห่งชาติ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง และดำรงสถานะขององค์กรอิสระที่เป็นกลางมีอำนาจเต็มในการใช้กฎหมายเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้

ภายหลังจากการเข้ามามีบทบาทของสหประชาชาติผ่านองค์กรบริหารชั่วคราวแห่งสหประชาชาติ ในประจำกัมพูชา (UN Transitional Authority in Cambodia : UNTAC) ตามข้อตกลงสันติภาพกรุงปารีส ปีพ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งทำหน้าที่ดำเนินการจัดการเลือกตั้งทั่วไปสภาแห่งชาติตามระบอบประชาธิปไตยเป็นครั้งแรก ในกัมพูชาปีเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖

ต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ในกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้เป็นองค์กรอิสระที่รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งทั่วไป ของสมาชิกสภาแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ครั้งแรกในการเลือกตั้งทั่วไปของสมาชิกสภาแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ ในปีพ.ศ.๒๕๔๑

งบประมาณสนับสนุนองค์กร

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหลายทางคือ รัฐบาล เงินบริจาคจาก ชาวต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ เงินบริจาคจากองค์กรการกุศล และเงินบริจาคจากองค์กร ภาคเอกชน ยกเว้นกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทั้งนี้งบประมาณสนับสนุนทั้งหมดจะถูกเก็บไว้ในบัญชี พิเศษของกระทรวงการคลังแห่งชาติ เรียกว่า บัญชีกองทุนเพื่อการเลือกตั้ง ซึ่งการบริหารงบประมาณ เพื่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสิทธิของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยอิสระ

องค์ประกอบสมาชิกคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๑ คน ตามเจตนารมณ์หลักของกฎหมาย เลือกตั้งพ.ศ.๒๕๔๑ เกี่ยวกับการวางโครงสร้างของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้มีการผสมผสานสอง หลักการเข้าด้วยกันระหว่างความเป็นอิสระจากผู้ทรงคุณวุฒิภาคประชาชน องค์กรเอกชน และ การถ่วงดุล อำนาจทางการเมืองจากตัวแทนของพรรคการเมือง

ดังนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงประกอบด้วย ประธาน รองประธาน สมาชิกอิสระจากภาค ประชาชนจำนวนสองคน เจ้าหน้าที่จากกระทรวงมหาดไทยสองคน ตัวแทนจากพรรคการเมืองที่ได้ที่นั่ง ในสภาแห่งชาติจำนวนหนึ่งคน และตัวแทนจากการคัดสรรขององค์กรภาคเอกชนจำนวนหนึ่งคน

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้รับการรับรองสถานะไว้ในรัฐธรรมนูญไม่มีวาระ การดำรงตำแหน่งที่ชัดเจนกำหนดไว้ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาคณะกรรมการการเลือกตั้งถือได้ว่ามีอำนาจสูงสุด ในการสอบสวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยตัดสินคดีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหากมีการร้องเรียน แต่ต่อมา ในปี พ.ศ.๒๕๔๕ ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ(The Law on the Election of Members of National Assembly: LEMNA) โดยกำหนดให้คณะมนตรีรัฐธรรมนูญเป็นองค์กร ที่มีอำนาจสูงสุดแทน แต่กระบวนการพิจารณาในชั้นของคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ยังมีผลในสำนวน การตัดสินเพราะเป็นการส่งเรื่องร้องเรียนให้กับคณะมนตรีรัฐธรรมนูญพิจารณา และถือเป็นที่สุด

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้เหลือเพียงสมาชิกถาวร ๕ คน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน และ สมาชิกถาวรอีกสามคนที่ได้รับการคัดสรรกลั่นกรองโดยกระทรวงมหาดไทยบนพื้นฐานของความเป็นกลางอย่างแท้จริง และในขั้นตอนของการเสนอชื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นให้พิจารณาโดยคณะมนตรีรัฐธรรมนูญ และในขั้นตอนสุดท้ายชื่อที่ผ่านการพิจารณาจากคณะมนตรีรัฐธรรมนูญจะนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสมาชิกสภาแห่งชาติเพื่อรับรองและให้มีผลบังคับใช้ต่อไป

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. เผยแพร่กำหนดการและตารางเวลาการเลือกตั้ง
๒. แต่งตั้งสมาชิกในคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำตำบล และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง
๓. กำหนดพื้นที่ความรับผิดชอบของหน่วยเลือกตั้งแต่ละหน่วย
๔. รับเรื่องเกี่ยวกับการลงทะเบียนของพรรคการเมือง และการลงทะเบียนรายชื่อตัวแทนที่พรรคการเมืองส่งลงสมัครรับเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมือง
๕. ตรวจสอบและอำนวยความสะดวกแก่องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์การเลือกตั้ง
๖. บริหารจัดการการลงคะแนน การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือกตั้ง
๗. ตรวจสอบบัญชีรายชื่อรับ รายจ่ายของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งพรรคการเมืองในช่วงรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
๘. กำหนดมาตรการเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการใช้สื่อสาธารณะ
๙. วินิจฉัยเรื่องร้องเรียนทั้งหมด รวมทั้งการฟ้องร้องที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง เว้นแต่การร้องเรียนความผิดที่กำลังดำเนินอยู่ในการพิจารณาของศาล

อนึ่ง ในช่วงการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถจัดจ้างพนักงานชั่วคราวได้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เจ้าหน้าที่นับคะแนนและเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงาน คือสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีโครงสร้างการบริหารภายในแบ่งออกเป็น ๕ ฝ่าย ดังนี้

๑. ฝ่ายปฏิบัติการและบริหารทั่วไป
๒. ฝ่ายงบประมาณ
๓. ฝ่ายจัดการฝึกอบรม
๔. ฝ่ายข้อมูลสารสนเทศ
๕. ฝ่ายบริการด้านกฎหมาย

คณะกรรมการกำหนดที่นั่งของสมาชิกสภาแห่งชาติ

คณะกรรมการชุดนี้ตั้งขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๕๐ ตามรูปแบบที่เกี่ยวกับองค์การเลือกตั้ง มีหน้าที่รับผิดชอบภายใต้กรอบกฎหมายเลือกตั้งคือ การกำหนดเขตและแบ่งเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการกำหนดที่นั่งของสมาชิกสภาแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการสมกันระหว่างตัวแทนจากพรรคการเมืองและข้าราชการประจำ ในปัจจุบันองค์การนี้ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในทางปฏิบัติ เพราะสภาแห่งชาติได้กำหนดจำนวนสมาชิกเอง ซึ่งที่ผ่านมาจำนวนที่นั่งของสมาชิกสภาแห่งชาติมีการเปลี่ยนแปลง คือในการเลือกตั้งสภาแห่งชาติครั้งแรกในปีพ.ศ.๒๕๓๖ ที่นั่งในสภาแห่งชาติมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๐ ที่นั่ง ต่อมาจำนวนที่นั่งของสมาชิกสภาแห่งชาติเพิ่มขึ้นในการเลือกตั้งสมาชิก สภาแห่งชาติครั้งที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และ ครั้งที่ ๓ ปีพ.ศ. ๒๕๔๖ มีที่นั่งในสภาแห่งชาติจำนวนทั้งสิ้น ๑๒๒ ที่นั่ง ต่อมาในการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดที่นั่งเพิ่มขึ้นอีก ๑ ที่นั่ง รวมทั้งสิ้น ๑๒๓ ที่นั่ง ทั้งนี้ การพิจารณาเพิ่มที่นั่งในสมาชิกสภาแห่งชาติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิ การเพิ่มจำนวนประชากร การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางการปกครอง ส่วนท้องถิ่น โดยการเพิ่มเขตเทศบาลหรือการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

ภาพแผนที่ประเทศกัมพูชาและการแบ่งเขตเลือกตั้ง

สาระสำคัญของกฎหมายเลือกตั้ง

กฎหมายเลือกตั้งและกฎระเบียบด้านเทคนิคซึ่งตราโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งในปีพ.ศ. ๒๕๔๐ มีที่มาจากกรวิวัฒนาการของกฎหมายเลือกตั้งซึ่งดำเนินการโดยสหประชาชาติในปีพ.ศ. ๒๕๓๖ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. รายชื่อของผู้เลือกตั้งที่ลงทะเบียนแล้วในการเลือกตั้งที่ผ่านมารวมทั้งการนำเข้าสู่ข้อมูลที่เป็น จากบัตรประจำตัวประชาชนบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ส่วนกลางเพื่อป้องกันการลงทะเบียนซ้ำซ้อน และรายชื่อของผู้เลือกตั้งจะปรากฏในบัญชีของทางราชการ ทั้งนี้ผู้เลือกตั้งทุกคนจะต้องแสดงบัตร ประจำตัวประชาชนทุกครั้งเมื่อมาออกเสียงเลือกตั้ง และเมื่อออกเสียงเลือกตั้งเสร็จสิ้น ผู้เลือกตั้งจะต้อง พิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อเป็นเครื่องหมายยืนยันการใช้สิทธิลงคะแนนของตน

๒. การนับคะแนนจากบัตรออกเสียงเลือกตั้งจะไม่นับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งแต่จะให้อำนาจหน่วยเลือกตั้ง ทำหน้าที่ในการรวบรวมและนำบัตรเลือกตั้งจากทุกจังหวัดและทุกตำบลเคลื่อนย้ายมารวมกัน ณ จุดเดียว ที่ศูนย์กลางการนับคะแนน ส่วนการนับบัตรเลือกตั้งให้ร่วมนับคราวเดียวกันอย่างน้อยครั้งละ ๓ หน่วยเลือกตั้ง

๓. ผู้สังเกตการณ์จากทั้งองค์กรภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งตัวแทนจากพรรคการเมือง จะได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมสังเกตการณ์ได้ในทุกขั้นตอนของการเลือกตั้ง

๔. กฎหมายเลือกตั้งกำหนดให้มีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอย่างเป็นทางการได้ภายใน ๓๐ วัน โดยให้อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ เช่น ให้แต่ละพรรคการเมืองได้รับสิทธิ ในการหาเสียงผ่านช่องทางของสถานีวิทยุและโทรทัศน์แห่งชาติครั้งละ ๕ นาทีต่อวัน และให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งเป็นเจ้าภาพในการเชิญตัวแทนจากพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครลงชิงชัยในการเลือกตั้งเข้าร่วม สนทนาในรายการเพื่อซักถามนโยบายของพรรค เป็นต้น

๕. กฎหมายเลือกตั้งห้ามการติดสินบน การขู่กรร โขกทรัพย์ หรือการทำผิดในลักษณะของ การโกงการเลือกตั้ง และให้อำนาจกับคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตั้งระวางโทษทางแพ่ง เช่น การตั้ง วงเงินค่าปรับ ทั้งนี้ กฎหมายเลือกตั้งไม่มีข้อบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดขอบเขตของทุนที่ใช้เพื่อการหาเสียง แม้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเพื่อการนี้แต่ก็ไม่มีอำนาจตรวจสอบบัญชีทรัพย์สิน ของพรรคการเมือง และไม่สามารถสั่งลงโทษจำคุกกรณีมีผู้กระทำความผิดฐานก่ออาชญากรรมได้ ซึ่งเรื่องนี้ อยู่ภายใต้บทกำหนดโทษของกฎหมายอาชญากรรม

๖. กฎหมายเลือกตั้งระบุถึงกระบวนการ โกล่เกลี่ยและยุติข้อพิพาทกรณีมีการฟ้องร้องเกิดขึ้น แต่กฎหมายการเลือกตั้งได้กำหนดกรอบเวลาการยื่นฟ้องร้อง หรือร้องเรียนจะต้องกระทำภายในระยะเวลา ระหว่าง ๔๘ - ๑๒ ชั่วโมง และคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจขอให้ประชาชนทั่วไปให้ข้อเท็จจริง หรือความเห็นได้ หากพบว่าการร้องเรียนนั้นมีมูลเหตุปัจจัยเกิดขึ้นในพื้นที่ และในขณะเดียวกัน หากคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่รับฟ้องคดีหนึ่งคดีใด ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งออกแถลงการณ์ แจ้งคดี ที่ตกไปอย่างเป็นทางการอีกครั้ง

๑. คณะมนตรีรัฐธรรมนูญมีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับคดีการร้องเรียนในการเลือกตั้ง และมีเขตอำนาจเบื้องต้นในการพิจารณาขงคดี และภายใต้กฎหมายเลือกตั้งได้ให้ระยะเวลาการสอบสวนหาข้อเท็จจริงในเรื่องร้องเรียนประมาณ ๑๐ – ๒๐ วัน รวมถึงการเปิดขยายเวลาให้ประชาชนทั่วไปให้ข้อเท็จจริงหรือความเห็นในเรื่องที่กำลังสอบสวน โดยให้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะมนตรีรัฐธรรมนูญ และการตัดสินใจของคณะมนตรีรัฐธรรมนูญให้ถือว่าเป็นที่สิ้นสุด โดยไม่มีการส่งสำนวนต่อให้ศาลพิจารณาอีก

กฎหมายเลือกตั้งและกฎหมายพรรคการเมืองได้ผ่านการรับรองโดยสภาแห่งชาติระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายในประเด็นสำคัญ ๆ เช่นการนับผลคะแนนการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้ง เป็นต้น

หลังจากนั้นต่อมา ได้มีการเลือกตั้งระดับตำบลในวันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐบาลได้ออกกฎหมายแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายการได้มาของสมาชิกสภาแห่งชาติ ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมายฉบับแก้ไขดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

- ข้อมูลของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ผ่านการลงทะเบียนแล้วจะดำเนินการปรับข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคมของทุกปี ณ ที่ทำการตำบล

- ปรับเปลี่ยนจำนวนสมาชิกกรรมการการเลือกตั้งจากเดิม ๑๑ คน เป็น ๕ คนซึ่งไม่อิงกับผลประโยชน์ใด ๆ ทางการเมือง

- กำหนดวิธีปฏิบัติในการแต่งตั้งสมาชิกคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัด และคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับตำบล

- กำหนดแนวทางเพื่อให้พรรคการเมืองเข้าถึงการใช้สื่อของรัฐอย่างเท่าเทียมในช่วงการรณรงค์หาเสียง

- บทสรุปในกฎหมายว่าด้วยการการคิดคำนวณสูตรเพื่อกำหนดสัดส่วนที่นั่งสำหรับการเลือกตั้งระบบแบ่งเขตเลือกตั้งกรณีให้จังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

- ในบทเฉพาะกาลกำหนดให้การนับผลคะแนนในการเลือกตั้งทั่วไป ดำเนินการ ณ หน่วยเลือกตั้ง

คณะมนตรีรัฐธรรมนูญ

คณะมนตรีรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรอิสระ ตั้งขึ้นในปีพ.ศ. ๒๕๔๑ นับเป็นอีกหนึ่งสถาบันที่มีความสำคัญในการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง คณะมนตรีรัฐธรรมนูญมีหน้าที่รับผิดชอบในการตัดสินใจข้อพิพาท เรื่องร้องเรียนทั้งหมดในการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ ทั้งนี้กฎหมายเลือกตั้งได้กำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ของคณะมนตรีรัฐธรรมนูญให้อยู่ในลักษณะขององค์กรตุลาการที่ทำหน้าที่ตัดสินเรื่องร้องเรียนจากสำนวนการฟ้องร้องที่คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งให้หรือข้อกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรกัมพูชากำหนดให้องค์คณะของคณะมนตรีรัฐธรรมนูญประกอบด้วยสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน ๕ คน ซึ่งสมาชิกทั้งหมดอาจเป็นทั้งผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการบริหาร หรือ ด้านการทูต ในจำนวนสมาชิกทั้ง ๕ คน

พระมหากษัตริย์เป็นผู้แต่งตั้ง ๓ คน สภาตุลาการสูงสุดแต่งตั้งจำนวน ๓ คน และสมาชิกสภาแห่งชาติแต่งตั้งอีกจำนวน ๓ คน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี และสมาชิก ๑ ใน ๓ ของสมาชิกคณะมนตรีรัฐธรรมนูญจะมีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ๓ ปี และให้สมาชิกคณะมนตรีรัฐธรรมนูญเลือกคนใดคนหนึ่งขึ้นมาทำหน้าที่ประธานคณะมนตรีรัฐธรรมนูญ กรณีที่เสียงของสมาชิกเท่ากันให้เสียงของประธานเป็นผู้ชี้ขาด

การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง

การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเป็นการเผยแพร่ข้อมูลให้กับผู้เลือกตั้งได้รับรู้ถึงวัน เวลา สถานที่ และวิธีการทำเครื่องหมายในช่องบัตรเลือกตั้งซึ่งยังถือว่าขาดประสิทธิภาพและมีจุดอ่อน เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้อนุญาตให้ผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติหน้าที่ในการให้ข้อมูลและสร้างความเข้าใจในเรื่องการเลือกตั้งกับประชาชนในหมู่บ้านที่รับผิดชอบ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและตำบลไม่ได้อำนวยความสะดวกในเรื่องนี้เท่าที่ควร จุดนี้ทำให้เกิดความไม่โปร่งใสเพราะผู้ใหญ่บ้านบางคนให้ข้อมูลในลักษณะไม่เป็นกลาง บางคนทำหน้าที่เป็นหัวคะแนนให้แก่พรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

จากประสบการณ์ที่ผ่านมา คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เพิ่มศักยภาพในการเผยแพร่ข้อมูลพร้อมปรับปรุงแนวทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ถูกต้องกับประชาชนโดยได้จัดตั้งหน่วยเฉพาะกิจด้านเทคนิค เพื่อคอยดูแลการเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและประจำตำบล ทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับแผนการดำเนินงาน ส่งมอบข้อมูลที่ต้องการ และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบประจำหน่วยเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาคเอกชนคอยให้ความรู้และแจกจ่ายคู่มือเผยแพร่วิธีการลงคะแนน

นอกจากนั้น การประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งยังเป็นการประชุมลับ ไม่เปิดให้สื่อมวลชน หรือคณะผู้สังเกตการณ์เข้าร่วม อีกทั้งรายงานการประชุมไม่มีการเปิดเผย เพียงแต่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้อนุญาตให้ทุกสำนักที่ทำหน้าที่สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเผยแพร่ผลการสำรวจได้ทางเว็บไซต์

การมีส่วนร่วมขององค์กรการเลือกตั้งจากภาคเอกชน

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้นมา บทบาทของหน่วยงานภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาแห่งชาติเพิ่มมากขึ้น โดยหน่วยงานภาคเอกชนที่สำคัญ ๆ มี ๓ หน่วยงานได้แก่

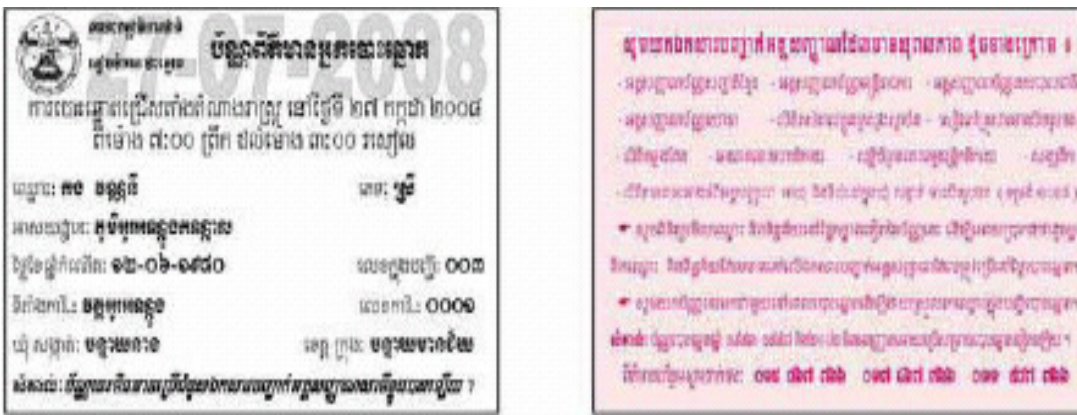
๑. การรวมกลุ่มเครือข่ายเพื่อการเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรม(the Coalition for Free and Fair Elections :COFFEL)

๒. คณะกรรมการเพื่อการเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรมในกัมพูชา(the Committee for Free and Fair Elections in Cambodia :COMFREL)

๓. คณะกรรมการการเป็นกลางและการยุติธรรมเพื่อการเลือกตั้งที่เสรีและยุติธรรมในกัมพูชา (the Neutral and Impartial Committee for Free and Fair Election in Cambodia : NICFEC)

การลงทะเบียนของผู้เลือกตั้ง

การลงทะเบียนแบบถาวรของผู้เลือกตั้งชาวักมพูชาเป็นที่รู้จักภายหลังจากการเลือกตั้งคณะมนตรีประจำตำบลในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องกรอกรายละเอียดลงในแบบฟอร์ม ๑๗๑๘ และผู้ที่ผ่านการลงทะเบียนแล้วข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำเข้าไปในฐานข้อมูลลงทะเบียนส่วนกลางเพื่อเป็นหลักฐานในการเลือกตั้งครั้งต่อไป โดยไม่ต้องลงทะเบียนอีก และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศวันเลือกตั้งทั่วไปขึ้นครั้งใด ผู้เลือกตั้งจะได้รับบัตรสำคัญแจ้งข้อมูลรายละเอียดผู้เลือกตั้ง ซึ่งข้อมูลที่ปรากฏบนบัตรดังกล่าวมีดังนี้

๑. วันที่ และเวลาการ เปิด-ปิด กุหาหน่วยเลือกตั้ง
๒. ลำดับที่ ชื่อ ที่อยู่ เพศ และวัน/เดือน/ปี เกิดของผู้เลือกตั้ง
๓. สถานที่ตั้ง รหัส ของกุหาเลือกตั้งหรือหน่วยเลือกตั้งในตำบล เพื่อความรวดเร็วในการค้นหารายชื่อจากบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง และหลีกเลี่ยงการรอคอย
๔. การยืนยันข้อมูลรายชื่อบุคคลและรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลผู้เลือกตั้งให้ตรวจสอบในทะเบียนข้อมูลรายชื่อที่ผ่านการทบทวนแก้ไขเสร็จแล้วในปีถัดไป
๕. บัตรประจำตัวประชาชนให้นำมาแสดงในวันเลือกตั้ง
๖. บัตรสำคัญแจ้งข้อมูลรายละเอียดแก่ผู้เลือกตั้งไม่สามารถใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนได้

លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យបញ្ជូនសិស្សសិស្សានុសិស្ស ឬ/ទាំងអស់
ទៅរៀននៅសាលាបរិវេណសាលាបឋមសិក្សា និងសាលាបឋមសិក្សាស្រី សង្កាត់

១. អង្គការស្នាក់នៅសិស្ស

ឈ្មោះសិស្ស/សិស្សានុសិស្ស	<u>ឌី វិសាល</u>	ភេទ	<u>ប្រុស</u>	ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត	<u>២៥/១២/១៩៩០</u>
ទីស្នាក់នៅសិស្ស	ផ្ទះលេខ <u>៥៧</u> ផ្លូវលេខ <u>៣៧៣</u>		សង្កាត់	<u>បឹងកេងកង</u>	រាជធានីភ្នំពេញ
ទីស្នាក់នៅសិស្ស	ផ្ទះលេខ <u>៥៧</u>	ផ្លូវលេខ <u>៣៧៣</u>	សង្កាត់	<u>បឹងកេងកង</u>	រាជធានីភ្នំពេញ
ទីស្នាក់នៅសិស្ស		ទីស្នាក់នៅសាលាបឋមសិក្សា		សុខសាលា	<u>១៥/៧</u>

២. ការអនុញ្ញាតឱ្យបញ្ជូនសិស្ស

សិស្ស/សិស្សានុសិស្ស ដែលបានបញ្ជូនទៅរៀននៅសាលាបឋមសិក្សា សង្កាត់ បឹងកេងកង រាជធានីភ្នំពេញ
 ដោយមានលេខសញ្ជាតិ ៥៧ ៣៧៣ និងលេខកម្មសិស្ស ១៥ ៣៤ ឆ្នាំ ១៩៩០ រៀននៅសាលា
 លេខ ១៥ ផ្លូវលេខ ៣៧៣ សង្កាត់ បឹងកេងកង រាជធានីភ្នំពេញ

៣. ការអនុញ្ញាតឱ្យបញ្ជូនសិស្ស

សិស្ស/សិស្សានុសិស្ស ដែលបានបញ្ជូនទៅរៀននៅសាលាបឋមសិក្សា សង្កាត់ បឹងកេងកង រាជធានីភ្នំពេញ
 ដោយមានលេខសញ្ជាតិ ៥៧ ៣៧៣ និងលេខកម្មសិស្ស ១៥ ៣៤ ឆ្នាំ ១៩៩០ រៀននៅសាលា
 លេខ ១៥ ផ្លូវលេខ ៣៧៣ សង្កាត់ បឹងកេងកង រាជធានីភ្នំពេញ

៤. លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យបញ្ជូនសិស្ស

សិស្ស/សិស្សានុសិស្ស ដែលបានបញ្ជូនទៅរៀននៅសាលាបឋមសិក្សា សង្កាត់ បឹងកេងកង រាជធានីភ្នំពេញ
 ដោយមានលេខសញ្ជាតិ ៥៧ ៣៧៣ និងលេខកម្មសិស្ស ១៥ ៣៤ ឆ្នាំ ១៩៩០ រៀននៅសាលា
 លេខ ១៥ ផ្លូវលេខ ៣៧៣ សង្កាត់ បឹងកេងកង រាជធានីភ្នំពេញ

លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យបញ្ជូនសិស្សសិស្សានុសិស្ស ឬ/ទាំងអស់ ទៅរៀននៅសាលាបរិវេណសាលាបឋមសិក្សា និងសាលាបឋមសិក្សាស្រី
 សង្កាត់ បឹងកេងកង រាជធានីភ្នំពេញ ដោយមានលេខសញ្ជាតិ ៥៧ ៣៧៣ និងលេខកម្មសិស្ស ១៥ ៣៤ ឆ្នាំ ១៩៩០ រៀននៅសាលា
 លេខ ១៥ ផ្លូវលេខ ៣៧៣ សង្កាត់ បឹងកេងកង រាជធានីភ្នំពេញ

លេខ ១០១៨/០៩ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៧ រាជធានីភ្នំពេញ

ប្រែជាភាសាខ្មែរ
 លេខ ១២៧ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៧ រាជធានីភ្នំពេញ

ผู้เลือกตั้งควรปฏิบัติดังนี้

- ตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนให้ตรงกับบัตรสำคัญแจ้งข้อมูลรายละเอียดผู้เลือกตั้ง
- คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำตำบลจะแจกบัตรสำคัญข้อมูลรายละเอียดให้แก่ผู้เลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน ๓ สัปดาห์เศษก่อนวันเลือกตั้ง ส่วนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ยังไม่ได้รับบัตรดังกล่าวให้รีบแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำตำบลก่อนถึงวันเลือกตั้ง

การปรับข้อมูลของผู้เลือกตั้งที่ลงทะเบียนแล้วจะกระทำการปรับข้อมูลเป็นรายปี ซึ่งในการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผู้เลือกตั้งลงทะเบียนจำนวนทั้งสิ้น ๘,๑๒๕,๕๒๕ คน

เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีการปรับข้อมูลผู้เลือกตั้งประจำปีขึ้น ผลปรากฏว่ามียอดผู้เลือกตั้งที่ลงทะเบียนไว้ในการเลือกตั้งคณะมนตรีประจำตำบลมีจำนวน ๗,๗๕๕,๓๗๑ แต่เกิดปัญหาที่ไม่คาดคิดเมื่อรายชื่อของผู้เลือกตั้งถูกลบออกจากสารบบจำนวน ๕๘๗,๑๖๐ รายชื่อ ในช่วงวันที่ ๑๕ กันยายน และวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากพรรคฝ่ายค้านซึ่งเชื่อว่ารายชื่อผู้เลือกตั้งที่หายไปนั้น คือ คะแนนเสียงที่จะมาสนับสนุนพรรค แต่ไม่พบหลักฐานใดๆ ยืนยันเรื่องดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการเลือกตั้งได้อนุโลมให้ผู้เลือกตั้งสามารถลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้หากนำเอกสารการลงทะเบียนมายืนยัน แม้ว่าข้อมูลผู้เลือกตั้งในบัญชีรายชื่อจะมีข้อผิดพลาดบางประการ หรือไม่ตรงกับสารบบ

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๑. มีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์
๒. เป็นประชาชนชาวกำพูชา

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

๑. มีอายุครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์
๒. เป็นประชาชนชาวกำพูชา
๓. เป็นตัวแทนของพรรคการเมืองที่ได้รับการรับรองการจดทะเบียนและพรรคการเมืองส่งลงสมัครรับเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อพรรคของแต่ละจังหวัด
๔. ไม่เป็นบุคคล หรือ สมาชิกที่ดำรงตำแหน่งในองค์กรอื่น ๆ ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ เว้นแต่กรณีที่สมาชิกสภาแห่งชาติมีคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนภารกิจการบริหาร

พรรคการเมืองจัดขบวนรถช่วงรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

การจดทะเบียนพรรคการเมือง

ตามกฎหมายพรรคการเมืองของกัมพูชากำหนดให้พรรคการเมืองยื่นขอจดทะเบียนพรรคการเมืองโดยตรงกับกระทรวงมหาดไทย โดยสมาชิกพรรคทุกคนจากทุกพรรคการเมืองจะต้องลงลายมือชื่อกำกับในแบบฟอร์มการขอจดทะเบียน หากพรรคการเมืองที่ต้องการลงทะเบียนเพื่อการเลือกตั้งในปีที่ประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วไป พรรคการเมืองนั้น ๆ จะต้องลงทะเบียนกับคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยเช่นกัน โดยนำเอกสารทั้งหมดที่เคยยื่นขอจดทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทย ประกอบกับเอกสารเพิ่มเติม ได้แก่ บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับการเลือกตั้งและค่าประกัน ๑ ล้านดอลลาร์ (Riel) กัมพูชา ซึ่งค่าประกันดังกล่าวจะส่งคืนให้กับพรรคการเมืองที่ได้คะแนนเสียงถึงเกณฑ์ร้อยละที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การเลือกตั้งครั้งล่าสุด

การเลือกตั้งครั้งล่าสุด เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติราชอาณาจักรกัมพูชาครั้งที่ ๔ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดให้วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นวันเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งครั้งนี้กำหนดให้มีหน่วยเลือกตั้งทั้งสิ้น ๗๑๕ หน่วยเลือกตั้ง ใน ๒๐ จังหวัด และอีก ๔ เขตการปกครอง

การเลือกตั้งครั้งนี้มีพรรคการเมืองเพียง ๑๑ พรรคส่งผู้สมัครในสังกัดลงชิงชัยที่นั่งสมาชิกสภาแห่งชาติ โดยมีเพียง ๘ พรรคเท่านั้นที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในสังกัดครบทั้ง ๒๔ เขตเลือกตั้ง ส่งผลให้มียอดผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดจำนวน ๒,๔๗๘ คน^๑ ในขณะที่จำนวนที่นั่งในสภาแห่งชาติมีเพียง ๑๒๑ ที่นั่งเท่านั้น

^๑ เป็นผู้สมัครตัวจริงที่มีรายชื่อลำดับต้น ๆ ของพรรคจำนวน ๑,๑๖๒ คน และเป็นผู้สมัครสำรองอีกจำนวน ๑,๓๑๖ คน

บรรยากาศช่วงหาเสียงเลือกตั้ง

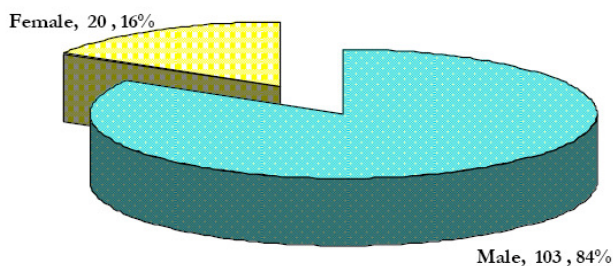
การร้องเรียนในการเลือกตั้ง

เรื่องร้องเรียนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำชุมชนรับไว้ในการเลือกตั้งครั้งล่าสุดมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๐๒ เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดรับเรื่องไว้ ๑๑๓ เรื่อง และคณะกรรมการกลางการเลือกตั้งรับเรื่องไว้อีก ๘๙ เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นการร้องเรียนจากอดีตพรรคฝ่ายค้านกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดกฎหมายเลือกตั้ง เช่น การซื้อเสียง การแทรกแซง การคุกคาม การทำลายป้ายหาเสียงอาศัยประโยชน์จากทรัพยากรของประเทศในการหาเสียง เป็นต้น ส่วนประเด็นที่อดีตรัฐบาลร้องเรียนส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการหมิ่นประมาท

ผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการในการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๑			
พรรคการเมือง	จำนวนผู้มาใช้สิทธิ์	คิดเป็นร้อยละ	ที่นั่ง
พรรคประชาชนกัมพูชา Cambodian People's Party	๓,๔๕๒,๓๗๔	๕๘.๑๑	๕๐
พรรคสม รังสี Sam Rainsy Party	๑,๓๑๖,๗๑๔	๒๑.๕๑	๒๖
พรรคสิทธิมนุษยชน Human Rights Party	๓๕๗,๘๑๖	๖.๖๒	๓
พรรค ฌ โรดอม รณฤทธิ์ Norodom Ranariddh Party	๓๓๗,๕๔๓	๕.๖๒	๒
พรรคพุนชินเปค หรือพรรคแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชา เพื่อเอกราช เป็นกลาง สันติภาพและความร่วมมือ Funcinpec	๓๐๓,๗๖๔	๕.๐๕	๒
พรรคสันนิบาตประชาธิปไตย League for Democratic Party	๖๘,๕๐๕	๑.๑๕	—
พรรคเขมรประชาธิปไตย Khmer Democratic Party	๓๒,๓๘๖	๐.๕๔	—
พรรคแห่งธาราประชาธิปไตย Hang Dara Democratic Movement Party	๒๕,๐๖๕	๐.๔๒	—
พรรคสังคมเพื่อความยุติธรรม Society of Justice Party	๑๔,๑๑๒	๐.๒๓	—
พรรคประชาชนเขมร Khmer Republican Party	๑๑,๖๕๓	๐.๑๕	—
พรรคเขมรต่อต้านความยากจน Khmer Anti-Poverty Party	๕,๕๐๑	๐.๑๖	—
Total (turnout ๘๑.๕%)	๖,๐๑๐,๒๗๗		๑๒๓

Source: www.neceselect.org.kh, IPU

ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ปรากฏว่า จำนวนผู้สมัครที่เป็นสตรีซึ่งได้ที่นั่งในสภาแห่งชาติ ร้อยละ ๑๖.๒๖ หรือ ๒๐ ที่นั่ง สูงกว่าสัดส่วน ที่กฎหมายเลือกตั้งกำหนดให้ที่นั่งของสตรีในสภาแห่งชาติคือ ร้อยละ ๑๔

แผนภูมิรูปภาพแสดงสัดส่วนที่นั่งของสมาชิกสภาแห่งชาติ โดยแบ่งเป็น ชาย ๑๐๓ คน หรือร้อยละ ๘๔ และหญิง ๒๐ คน หรือร้อยละ ๑๖

พรรคการเมือง	ที่นั่ง	จำนวนที่นั่งของสตรี
พรรคประชาชนกัมพูชา Cambodian People's Party	๕๐	๑๔
พรรคสม รังสี Sam Rainsy Party	๒๖	๖
พรรคสิทธิมนุษยชน Human Rights Party	๓	๐
พรรคณ โรดม รณฤทธิ์ Norodom Ranariddh Party	๒	๐
พรรคพุนซินเปก หรือพรรคแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชาเพื่อเอกราช เป็นกลาง สันติภาพ และความร่วมมือ Funcinpec	๒	๐

ตารางแสดงผลสัดส่วนที่นั่งของสตรีของแต่ละพรรคการเมืองในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด

การถอดถอนสมาชิกสภาแห่งชาติ

การถอดถอนสมาชิกสภาแห่งชาติสามารถกระทำได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา มาตรา ๕๗ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า การถอดถอนสมาชิกสภาแห่งชาติ หรือสมาชิกในคณะรัฐบาล หรือรัฐมนตรี ทั้งคณะสามารถกระทำได้ โดยสมาชิกสภาแห่งชาติลงคะแนนเสียงข้างมากธรรมดาจำนวนสองในสามของ สมาชิกสภาแห่งชาติทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ โดยยุติไม่ได้ว่าจึงจะต้องเสนอโดยสมาชิกสภาแห่งชาติอย่างน้อย ๓๐ คน เข้าชื่อเสนอต่อประธานสภาแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนองมติของสมาชิกสภาแห่งชาติทั้งหมด

เมื่อสมาชิกสภาแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งด้วยการตาย ลาออก หรือถูกถอดถอนก่อนสิ้นสุด ตามวาระการดำรงตำแหน่งอย่างน้อยหกเดือน การเลือกตั้งผู้ที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาแห่งชาติ แทนตำแหน่งที่ว่างลงให้ดำเนินการตามระเบียบ ข้อบังคับภายในของสภาแห่งชาติและกฎหมายเลือกตั้ง

การยุบสภาแห่งชาติ

รัฐธรรมนูญของราชอาณาจักรกัมพูชาบัญญัติไว้ว่า การยุบสภาก่อนครบวาระที่รัฐธรรมนูญกำหนด มิสามารถกระทำได้ เว้นแต่กรณีที่ฝ่ายบริหารถูกถอดถอนจากตำแหน่งถึง ๒ ครั้ง ในช่วงระยะเวลา ๑๒ เดือน ในกรณีนี้ให้ถือตามความเห็นของนายกรัฐมนตรี และความเห็นชอบจากประธานสภาแห่งชาติ โดยพระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าให้ยุบสภาได้ และจะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ยุบสภา

การเรียกประชุมสภาแห่งชาติ

การเรียกประชุมสภาแห่งชาติให้เรียกประชุมภายใน ๖๐ วันนับตั้งแต่วันเลือกตั้ง และพระมหากษัตริย์
ตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

สมัยประชุมสภาแห่งชาติ

สมัยประชุมสามัญสภาแห่งชาติในปีหนึ่งมีได้ ๒ สมัย และในสมัยประชุมสามัญของสภาแห่งชาติ
สมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๓ เดือน

ในสมัยประชุมสามัญสภาแห่งชาติหากพระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชวินิจฉัย หรือนายกรัฐมนตรี
หรือสมาชิกสภาแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภาแห่งชาติทั้งหมด ได้เสนอให้พิจารณา
เรื่องหนึ่งเรื่องใดเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ คณะกรรมการสามัญประจำสภาแห่งชาติจะเรียกประชุมสภาแห่งชาติ
เป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้ ในกรณีดังกล่าวให้มีการเผยแพร่วาระการประชุม รวมถึงวันที่และเวลาของการ
ประชุมสมัยวิสามัญต่อสาธารณชนให้รับทราบ และในระหว่างสมัยประชุมสามัญสภาแห่งชาติ คณะกรรมการ
สามัญประจำสภาแห่งชาติจะดำเนินการเกี่ยวกับภารกิจในการประชุมสามัญสภาแห่งชาติ

บรรยากาศห้องประชุมสมาชิกสภาแห่งชาติ

ห้องประชุมคณะกรรมการการตำรวจประจำภาคแห่งชาติ

การประชุมลับของสภาแห่งชาติ

ประธานสภาแห่งชาติ หรือ สมาชิกสภาแห่งชาติไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกสภาแห่งชาติเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์ หรือนำความเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อให้มีการประชุมสภาแห่งชาติเป็นการประชุมแบบลับ

องค์ประชุมของสมาชิกสภาแห่งชาติ

การประชุมสภาแห่งชาติต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ่ายทอดสดภายในห้องประชุมสมาชิกสภาแห่งชาติขณะกำลังอภิปราย

กระบวนการตรากฎหมาย

การเสนอร่างกฎหมาย

การริเริ่มกฎหมายใหม่ หมายถึง การเสนอร่างหลักการ

- เพื่อให้มีการอนุมัติรับหลักการกฎหมายใหม่
- เพื่อให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเดิมที่มีอยู่แล้ว

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายมีกำหนดไว้ในมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งสามารถกระทำได้ ๒ แนวทาง ได้แก่

ร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาแห่งชาติ และสมาชิกวุฒิสภา

ให้สมาชิกสภาแห่งชาติ หรือ สมาชิกวุฒิสภานำร่างกฎหมายฉบับสมบูรณ์เสนอต่อประธานสภาแห่งชาติ โดยให้ทำหนังสือเพื่อขอให้สภาแห่งชาติมีมติเห็นชอบในหลักการแห่งกฎหมายพร้อมทั้งแนบเนื้อหาสาระคำนิยามซึ่งลงนามโดยสมาชิกสภาแห่งชาติหรือสมาชิกวุฒิสภา

ร่างกฎหมายที่เสนอโดยรัฐบาล

ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างกฎหมายฉบับสมบูรณ์เสนอต่อประธานสภาแห่งชาติ โดยทำหนังสือเพื่อขอให้สภาแห่งชาติลงมติเห็นชอบในหลักการแห่งกฎหมาย พร้อมทั้งแนบเนื้อหาสาระคำนิยามซึ่งลงนามโดยนายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในกระบวนการตรากฎหมายของสภาแห่งชาติ

คณะกรรมการถาวรประจำสภาแห่งชาติ

ให้ประธานสภาแห่งชาติเรียกประชุมคณะกรรมการถาวรประจำสภาแห่งชาติเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายที่เสนอมาและให้ที่ประชุมลงมติเพื่อมอบหมายให้คณะกรรมการประจำสภาแห่งชาติ แต่ละคณะพิจารณาศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการเชี่ยวชาญพิเศษ

คณะกรรมการเชี่ยวชาญพิเศษ มีหน้าที่เข้าร่วมการประชุมกับผู้แทนรัฐบาลหรือบุคคลในคณะรัฐบาล ซึ่งรับผิดชอบในการยกร่างกฎหมายหรือเสนอกฎหมายเพื่อทำการศึกษาและพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว โดยคณะกรรมการเชี่ยวชาญพิเศษจะทำรายงานผลการศึกษาเสนอต่อประธานคณะกรรมการถาวรประจำสภาแห่งชาติ และให้ประธานคณะกรรมการถาวรประจำสภาแห่งชาติ เรียกประชุมคณะกรรมการ ฯ เพื่อพิจารณาทบทวนร่างกฎหมายที่เสนอมาก่อนลงมติเห็นชอบให้บรรจุร่างกฎหมายเข้าสู่วาระการประชุมสมัยสามัญนิติบัญญัติของสภาแห่งชาติ

ขั้นตอนระหว่างสมัยประชุมสภาแห่งชาติ

สภาแห่งชาติมีหน้าที่พิจารณาร่างกฎหมายที่เสนอมารวมตามระเบียบวาระการประชุม โดยให้ประธานคณะกรรมการเชี่ยวชาญพิเศษรายงานผลการศึกษาทั้งหมดต่อที่ประชุม

ให้สิทธิแก่ผู้เสนอกฎหมายได้อภิปราย เช่น ผู้แทนรัฐบาล สมาชิกสภาแห่งชาติ หรือ สมาชิกวุฒิสภา ที่เข้าชื่ออภิปราย หรือ ประธานคณะกรรมการเชี่ยวชาญพิเศษได้อภิปรายและอธิบายเกี่ยวกับเหตุผลหรือ ประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อที่ประชุมสภาแห่งชาติ

ให้สมาชิกสภาแห่งชาติอภิปรายและลงมติเห็นชอบหรือคัดค้านในร่างกฎหมายหรือกฎหมาย ที่เสนอมา

กระบวนการกลั่นกรองกฎหมายของวุฒิสภา

- กฎหมายซึ่งผ่านวาระที่หนึ่ง โดยการรับหลักการและผ่านมติเห็นชอบของสภาแห่งชาติเสร็จสิ้น แล้วต้องส่งไปให้วุฒิสภาพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทั้งนี้การพิจารณาและการให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมของวุฒิสภาจะอยู่ภายในเวลาที่กำหนดคือไม่น้อยกว่า ๑ เดือน กรณีที่เป็นเรื่องเร่งด่วนวุฒิสภาจะใช้ เวลาพิจารณาภายใน ๕ วัน

- กรณีที่วุฒิสภาไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ หรือมีมติเห็นชอบ ร่างกฎหมายทั้งฉบับให้ถือว่ากฎหมายที่ผ่านการเห็นชอบของสภาแห่งชาติในวาระที่หนึ่งและสามารถ ประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายได้

- หากวุฒิสภามีมติแก้ไขเพิ่มเติมหรือมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มความในบางมาตรา ให้สภาแห่งชาติ นำกฎหมายที่ผ่านวาระที่หนึ่งกลับไปพิจารณาทบทวนแก้ไขอีกครั้งตามความเห็นของวุฒิสภาทันที ซึ่งขั้นตอนการพิจารณาระหว่างสภาแห่งชาติและวุฒิสภาจะต้องยึดกรอบเวลาที่กำหนดไว้ข้างต้นคือ ๑ เดือน แต่หากกฎหมายที่เสนอมาเกี่ยวข้องกับงบประมาณแผ่นดินหรือการเงินการคลัง ให้ทั้งสองสภามีระยะเวลา พิจารณา ๑๐ วัน ส่วนการพิจารณาเรื่องเร่งด่วนจะใช้ระยะเวลาพิจารณา ๒ วัน

- หากสภาแห่งชาติใช้ระยะเวลาพิจารณาทบทวนร่างกฎหมายตามข้อเสนอแนะของวุฒิสภา เกินกรอบเวลาที่กำหนด หรือต้องการขยายกรอบเวลาพิจารณาร่างกฎหมายฉบับหนึ่งฉบับใด ให้ทั้งสองสภา กำหนดกรอบเวลาที่ขยายเพิ่มจากเดิมโดยแบ่งระยะเวลาให้เท่าเทียมกัน

- กรณีที่วุฒิสภามีมติไม่รับร่างกฎหมายที่เสนอมาทั้งฉบับ ทำให้ร่างกฎหมายกลับคืนมาที่สภาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเป็นครั้งที่สอง ด้วยเหตุนี้การพิจารณาของสภาแห่งชาติย่อมไม่ต้องอยู่ภายในระยะเวลา ที่กำหนด ๑ เดือนอีก แต่ให้เหลือระยะเวลาพิจารณาครั้งที่สองเพียง ๑๕ วัน สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ งบประมาณแผ่นดินหรือการเงินการคลัง ส่วนการพิจารณาเรื่องเร่งด่วนจะใช้ระยะเวลาพิจารณา ๔ วัน

- เมื่อสภาแห่งชาติพิจารณาทบทวนร่างกฎหมายครั้งที่สองเสร็จสิ้น ให้สมาชิกสภาแห่งชาติ ทั้งหมดออกเสียงลงคะแนน โดยถือมติเสียงข้างมากเป็นเด็ดขาดในการให้ความเห็นชอบ หรือ ยับยั้ง ร่างกฎหมายที่เสนอมา เมื่อผ่านความเห็นชอบจากสภาแห่งชาติในขั้นตอนสุดท้าย ให้ประกาศและมีผลใช้ บังคับเป็นกฎหมายทันที

ร่างกฎหมายทุกฉบับจะต้องครบถ้วนด้วยเงื่อนไขที่ระบุใน (ข้อ ๒๑ และ ๒๑ ของระเบียบภายในสภาแห่งชาติ)

- เสนอเป็นเอกสาร
- แบ่งเป็นมาตรา
- ระบุหลักการและเหตุผล
- มิให้เจตนารมณ์แห่งกฎหมายมีเนื้อหาเกี่ยวกับการลดรายได้สาธารณะหรือเพิ่มภาระแก่ประชาชน (รัฐธรรมนูญมาตรา ๕๑)
- เนื้อหาของกฎหมายต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๐ - ๑๔๒)

ความจำเป็นด้านความชำนาญพิเศษ

สมาชิกสภาแห่งชาติส่วนใหญ่ไม่ใช่ นักกฎหมาย ดังนั้นการยื่นเสนอกฎหมายและการอภิปรายร่างกฎหมายเพื่อให้ครบถ้วนตามเงื่อนไขถือเป็นภารกิจที่ค่อนข้างยากจึงต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุน ๒ ประการได้แก่

๑. ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาพิเศษ ซึ่งกฎหมายจะใช้บังคับ
๒. ความรู้ทางนิติศาสตร์ เพื่อการร่างกฎหมาย

ยกตัวอย่างเช่น การยกร่างกฎหมายว่าด้วยการประมง ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของภาคการประมง ปัญหาต่าง ๆ ต้องได้รับการบ่งชี้และแนวทางที่เป็นไปได้ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ต้องได้รับการพัฒนาและอภิปรายในวงกว้างถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้นโยบายดังกล่าว

นอกจากนี้ ยังต้องมีความชำนาญด้านกฎหมายเป็นพิเศษ เพื่อสอดคล้องกับแนวนโยบายและให้เนื้อความแห่งกฎหมายสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ๆ ด้วย

กระบวนการทำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑) คณะกรรมาธิการประจำสภาแห่งชาติรวมทั้งสิ้น ๕ คณะ ทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมสภาแห่งชาติ และสมาชิกสภาแห่งชาติจะทำหน้าที่อภิปรายอย่างกว้างขวางโดยเปรียบเทียบทางเลือกต่าง ๆ และหาทางออกที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ดังที่กล่าวมาข้างต้นว่า กระบวนการทางเทคนิคของการร่างกฎหมายต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญทำได้เพียงการเสนอทางออกและให้ข้อเสนอแนะเท่านั้น

๒) รัฐบาลและวุฒิสภาอาจต้องใช้ความพยายามในการร่างกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาเบื้องต้นก่อน และสำนักกฎหมายจะตรวจทานอีกครั้งก่อนเสนอร่างกฎหมายนั้นต่อสภาแห่งชาติ ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีจะต้องให้ความเห็นชอบในร่างกฎหมายก่อนเสนอสู่สภาแห่งชาติโดยผ่านคณะกรรมาธิการถาวรประจำสภาแห่งชาติ

ในวุฒิสภาก็เช่นเดียวกัน กระบวนการเริ่มจากภายในก่อน โดยคณะกรรมการประจำวุฒิสภาก็เตรียมขั้นตอนการร่างกฎหมายก่อนที่จะยื่นร่างกฎหมายนั้นผ่านคณะกรรมการถาวรประจำวุฒิสภา

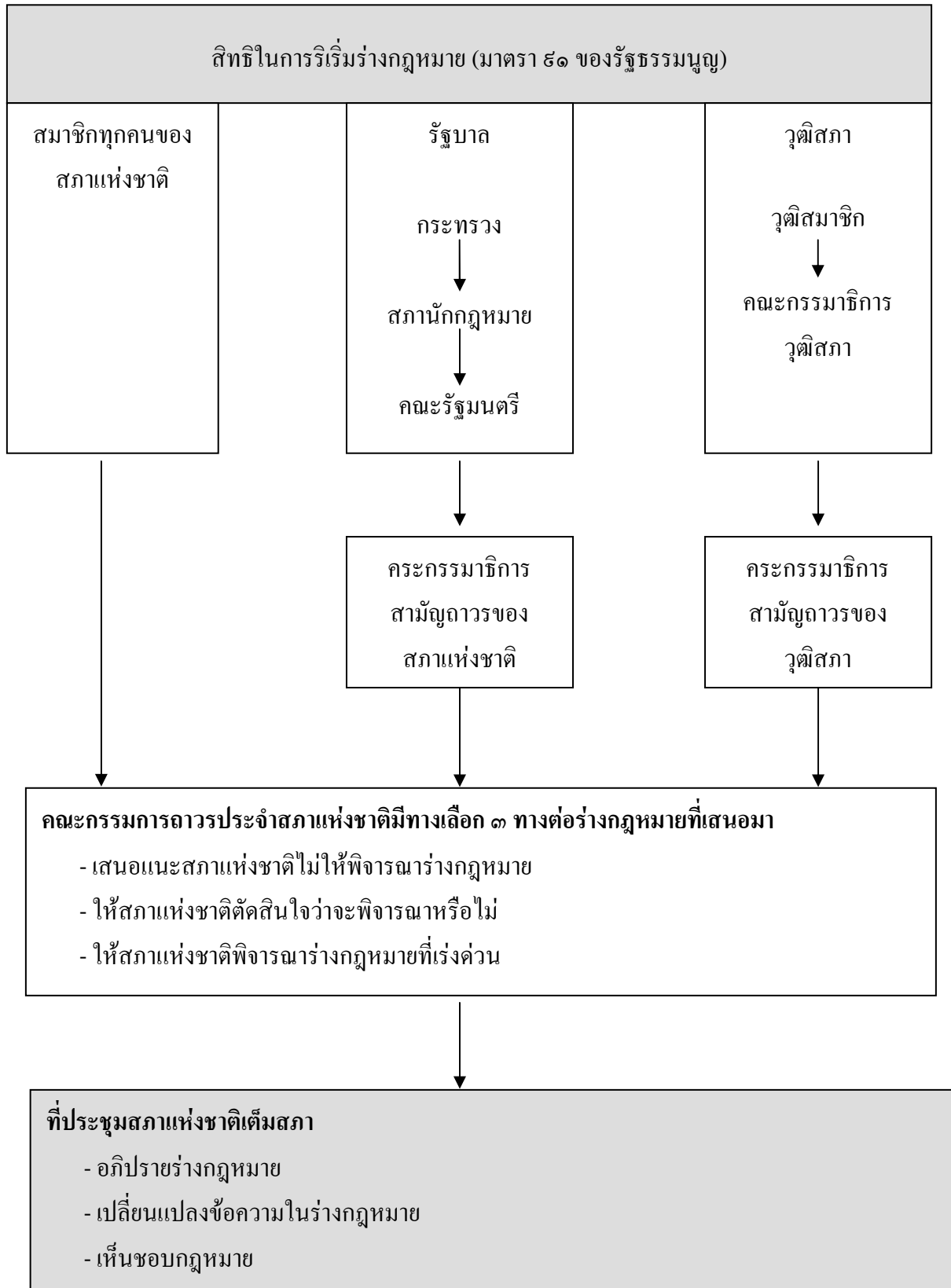
๓) เมื่อสภาแห่งชาติมีมติเห็นชอบร่างกฎหมายใดๆแล้ว รัฐธรรมนูญได้ระบุเพิ่มเติมให้ร่างกฎหมายนั้นต้องได้รับการพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาเสียก่อนจึงจะทำให้การเห็นชอบร่างกฎหมายของสภาแห่งชาติเสร็จสมบูรณ์

การประกาศใช้และตีพิมพ์กฎหมาย

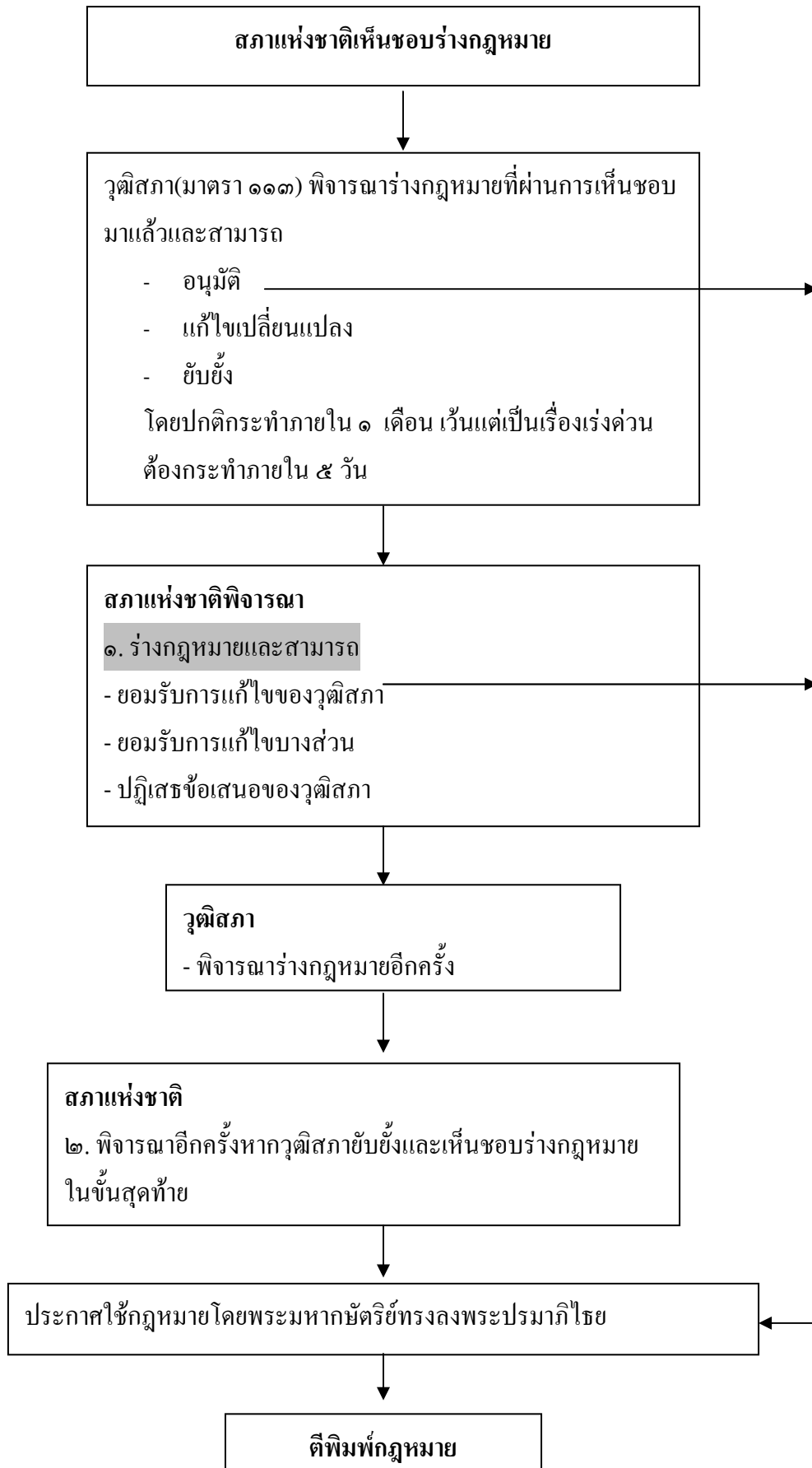
เมื่อสภาแห่งชาติได้เสร็จสิ้นภารกิจตามขั้นตอน และกระบวนการต่าง ๆ ทั้งการตรวจสอบการแนะนำ การอภิปราย จนท้ายที่สุดได้รับความเห็นชอบให้เป็นกฎหมายฉบับใหม่ ทั้งนี้ ให้นำต้นฉบับขึ้นทูลเกล้าฯ ให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ในกรณีนี้พระองค์เปรียบเสมือนพยานอันแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ว่า กระบวนการตรากฎหมายได้เสร็จสมบูรณ์และมีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ประกาศขึ้นต่อดังกล่าวนี้เรียกว่า การประกาศใช้กฎหมาย และจะเผยแพร่ในราชกิจจานุเบกษา

การตรวจสอบกฎหมาย เพื่อให้มั่นใจว่ากฎหมายนั้นมีความสอดคล้องและไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ สามารถตรวจสอบได้โดย “คณะมนตรีรัฐธรรมนูญ” (มาตรา ๑๓๖ - ๑๔๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา) ก่อนการประกาศใช้และตีพิมพ์กฎหมาย

กระบวนการตรากฎหมาย

การตรวจสอบกฎหมายเพื่อไม่ให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

สมาชิกสภาต้องเคารพต่อรัฐธรรมนูญก็มพิวชา ซึ่งหมายความว่า จะไม่สามารถตรากฎหมายใด ๆ ก็ตาม ที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือข้อบังคับและหลักการของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น กฎหมายทุกฉบับจึงต้องได้รับการตรวจสอบจากคณะมนตรีรัฐธรรมนูญว่ากฎหมายนั้นขัดต่อกฎหมายหรือไม่

<p>มาตรา ๘๒ กฎหมายที่เห็นชอบโดยสภาแห่งชาติที่ขัดต่อหลักการในการรักษาอิสรภาพ อธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดนและส่งผลกระทบต่อเอกภาพทางการเมืองหรือการบริหารประเทศจะต้องถูกยกเลิก คณะมนตรีรัฐธรรมนูญ เป็นองค์กรเดียวที่สามารถยกเลิกกฎหมายตามข้อนี้ได้</p>
<p>มาตรา ๑๓๖ คณะมนตรีรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ปกป้องการเคารพต่อรัฐธรรมนูญและตีความรัฐธรรมนูญและตีความกฎหมายที่ผ่านสภาแห่งชาติและผ่านการตรวจทานจากวุฒิสภามาแล้ว</p>

มีหลายกรณีที่คณะมนตรีรัฐธรรมนูญเข้าไปเกี่ยวข้องในการตรวจสอบกฎหมายที่มีความขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ

ควบคุมก่อนการประกาศใช้	ควบคุมภายหลังการประกาศใช้ (มาตรา ๑๔๑)
<p>(มาตรา ๑๔๐)</p> <ul style="list-style-type: none"> - พระมหากษัตริย์ - นายกรัฐมนตรี - ประธานสภาแห่งชาติ - สมาชิกสภาแห่งชาติ <p>จำนวน ๑ ใน ๑๐</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประธานวุฒิสภา - วุฒิสมาชิก จำนวน ๑ ใน ๔ <p>สามารถส่งร่างกฎหมายที่ผ่านสภาแล้วให้แก่คณะมนตรีรัฐธรรมนูญเพื่อตรวจสอบก่อนการประกาศใช้กฎหมาย</p>	<p>พลเมืองสามารถอุทธรณ์ข้อขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญของกฎหมาย (มาตรา ๑๔๑) ผ่านทาง</p> <ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกสภาแห่งชาติ - ประธานสภา - วุฒิสมาชิก - ประธานวุฒิสภา <ul style="list-style-type: none"> - พระมหากษัตริย์ - ประธานวุฒิสภา - ประธานสภาแห่งชาติ - นายกรัฐมนตรี - สมาชิกสภาแห่งชาติหรือวุฒิสมาชิกจำนวน ๑ ใน ๑๐ - ศาลยุติธรรม <p>สามารถขอให้คณะมนตรีรัฐธรรมนูญตรวจสอบความไม่ขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่ได้ประกาศใช้ไปแล้ว</p>

คณะกรรมการการถาวรประจำสภาแห่งชาติ

คณะกรรมการการถาวร ประกอบด้วย

๑. ประธานสภาแห่งชาติ
๒. รองประธานสภาแห่งชาติ ๒ คน
๓. ประธานคณะกรรมการการประจำสภาแห่งชาติแต่ละคณะรวมทั้งสิ้น ๕ คน

อายุของคณะกรรมการการถาวร

คณะกรรมการการถาวรมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการถาวรประจำสภาแห่งชาติ

๑. จัดทำระเบียบวาระในการประชุมสภาแห่งชาติ
๒. พิจารณาตรวจสอบและเสนอร่างกฎหมายหรือเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ก่อนยื่นให้สภาแห่งชาติพิจารณา
๓. บริหารจัดการกิจการสภาแห่งชาติในระหว่างสมัยประชุม
๔. อนุมัติแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
๕. จัดเตรียมคำตอบแทนให้แก่สมาชิกสภาแห่งชาติ
๖. กำหนดเกณฑ์การมอบรางวัลและชมเชยสมาชิกสภาแห่งชาติรวมทั้งกำหนดมาตรการลงโทษทางวินัย
๗. เสริมสร้างและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาต่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ
๘. ควบคุมการบริหารงานของฝ่ายรัฐบาลโดยสามารถเชิญคณะรัฐมนตรีเข้ามาชี้แจงประเด็นเรื่องต่าง ๆ ก่อนที่จะนำไปปฏิบัติ

คณะกรรมการการประจำสภาชาติมี ๕ คณะ ดังนี้

๑. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน รับเรื่องราวร้องทุกข์ การสอบสวนและความสัมพันธ์ระหว่างสภาแห่งชาติ - วุฒิสภา
๒. คณะกรรมการเศรษฐกิจ การเงิน การธนาคารและการตรวจสอบ
๓. คณะกรรมการวางแผน การลงทุน การเกษตร การพัฒนาชนบท สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรน้ำ
๔. คณะกรรมการป้องกันประเทศและรักษาความมั่นคงภายใน
๕. คณะกรรมการต่างประเทศ ความร่วมมือระหว่างประเทศ สื่อและข้อมูลข่าวสาร
๖. คณะกรรมการกฎหมายและความยุติธรรม
๗. คณะกรรมการศึกษา เยาวชน การกีฬา ศาสนา วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว
๘. คณะกรรมการสาธารณสุข กิจการสังคม ทหารผ่านศึก การฟื้นฟูสมรรถภาพ เยาวชน แรงงาน และกิจการสตรี
๙. คณะกรรมการกิจการสาธารณะ การคมนาคม การสื่อสาร โทรคมนาคม กิจการไปรษณีย์ เหมืองแร่ พลังงาน การค้า การวางผังเมืองและการโยธา

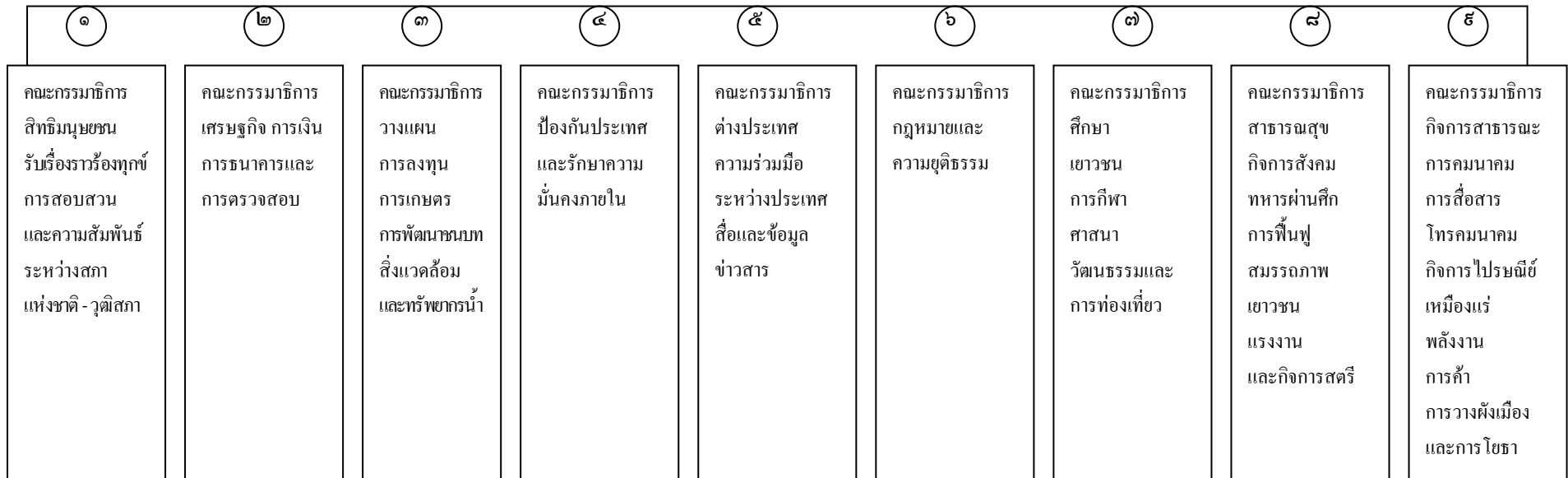
โครงสร้างรัฐสภา

ประธานรัฐสภา

รองประธานรัฐสภาคนที่ ๑

รองประธานรัฐสภาคนที่ ๒

ประธานคณะกรรมการทั้ง ๕ คณะ

วุฒิสภากัมพูชา

ภูมิหลังวุฒิสภาแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

นับเป็นเวลากว่า ๖๐ ปี ที่ประเทศกัมพูชาต้องผ่านเหตุการณ์อันเลวร้ายมากมายอันเป็นมูลเหตุของการเปลี่ยนผ่านจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง เช่นเดียวกับสถาบันต่าง ๆ แห่งรัฐที่มีอำนาจปกครอง ซึ่งผ่านประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง ทำให้เกิดการปฏิรูปองค์กรเพื่อปรับเปลี่ยนให้เข้ากับกาลยุคของภาคการเมืองวิวัฒน์ อย่างที่กัมพูชาดำเนินการอยู่จนถึงทุกวันนี้

จากข้อเท็จจริงที่ว่ารัฐสภากัมพูชาประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและความวุ่นวายภายในประเทศ เมื่อครั้งอดีตส่งผลให้ภาคการเมืองเปลี่ยนผ่านจากระบบหนึ่งสู่อีกระบบหนึ่งดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๐ – ๒๕๑๓ ราชอาณาจักรกัมพูชาปกครองโดยระบอบกษัตริย์ และมีสถาบันนิติบัญญัติในระบบรัฐสภา ประกอบด้วย ๒ สภา

- ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๘ ราชอาณาจักรกัมพูชาปกครองด้วยระบอบสาธารณรัฐ โดยมี ๒ สภา

- ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ – ๒๕๒๒ ราชอาณาจักรกัมพูชาปกครองโดยระบอบเขมรแดงใช้ระบบสภาเดียว เป็นกลไกขับเคลื่อนอำนาจนิติบัญญัติ และนำมาซึ่งการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์กลุ่มการเมืองที่เป็นฝ่ายต่อต้าน

- ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๓๖ ราชอาณาจักรกัมพูชาปกครองโดยระบอบสาธารณรัฐ แต่ใช้ระบบสภาเดียว

- นับจากปี พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นต้นมา ราชอาณาจักรกัมพูชาปกครองโดยใช้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ด้วยเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างกระทันหันและบ่อยครั้งจนเป็นสาเหตุให้รัฐสภากัมพูชา รวมถึงสถาบันต่างๆ ของรัฐเกิดภาวะไร้เสถียรภาพ

ต่อมาองค์การบริหารชั่วคราวแห่งสหประชาชาติในประเทศกัมพูชา (UNTAC) ได้จัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ นับเป็นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเป็นจุดเปลี่ยนทางการเมือง รวมทั้งพัฒนาการด้านการปกครองของประเทศกัมพูชาได้อย่างดี และผลสะท้อนจากการเลือกตั้งครั้งนี้ทำให้ได้มาซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ ซึ่งได้เปลี่ยนชื่อเป็นสมัชชาแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาภายหลังจากที่มีการรับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาเสร็จสิ้นแล้ว

สมัชชาแห่งชาติชุดแรกเข้าปฏิบัติหน้าที่จนครบวาระ ๕ ปี ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ กัมพูชาต้องเผชิญกับวิกฤตการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการไม่ยอมรับผลการเลือกตั้งครั้งนี้ แต่วิกฤตการณ์ดังกล่าวก็ได้รับการจัดการด้วยการจัดประชุมผู้นำระดับสูงของประเทศ

ในระหว่างที่มีการจัดประชุมผู้นำทางการเมืองระดับหัวหน้าพรรคการเมืองหลัก ๆ ในประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ ๑๒ และ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒ ภายใต้อำนาจพระมหากษัตริย์แห่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ประชุมมีมติให้จัดตั้งวุฒิสภาขึ้น โดยให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อเปิดช่องให้รัฐสภากัมพูชาใช้ระบบรัฐสภาแบบสภาคู่

การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาชุดล่าสุดเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ มีจำนวนวุฒิสมาชิกทั้งสิ้น ๖๑ คน วุฒิสภามีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเฉพาะ สามารถบริหารงบประมาณได้อย่างอิสระ ส่วนโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในวุฒิสภาแบ่งออกเป็น คณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา ๑ คณะ ประกอบด้วยกรรมาธิการจำนวน ๑๒ คน และมีกรรมาธิการวิสามัญ (เฉพาะเรื่อง) ๕ คณะ มีเลขาธิการวุฒิสภาทำหน้าที่ในการกำกับดูแลส่วนราชการภายในของวุฒิสภา นอกจากนี้ วุฒิสภายังมีนโยบายที่จะจัดตั้งสำนักงานซึ่งเป็นสาขาย่อยส่วนภูมิภาคใน ๘ ภูมิภาค

ที่มาของวุฒิสภา

ตามรัฐธรรมนูญบทที่ ๘ มาตรา ๕๕ ถึงมาตรา ๑๑๕ สมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่เกินครึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาแห่งชาติทั้งหมด สมาชิกวุฒิสภามาจากการแต่งตั้งโดยกษัตริย์จำนวน ๒ คน จากการเลือกตั้งโดยพรรคเสียงข้างมากในสภาแห่งชาติจำนวน ๒ คน ส่วนที่เหลือมาจากการเลือกตั้งโดยอ้อม กล่าวคือจะมีการคัดเลือกตัวแทนจากเขตจังหวัดที่มีการกำหนดไว้ ๘ เขต คณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำหน้าที่ดูแลรายชื่อผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งจากพรรคการเมืองต่าง ๆ แล้วประกาศรายชื่อผู้สมัครน้อยอย่างน้อย ๔๘ วัน ก่อนวันเลือกตั้ง โดยจัดสรรรายชื่อตามเขตเลือกตั้ง ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปี

นอกจากนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งยังมีหน้าที่รับรองผู้ที่เข้ามาเป็นตัวแทนในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย โดยต้องอนุมัติรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา หรือที่เรียกว่าตัวแทนจาก

เขตเลือกตั้งให้มาเลือกตั้งก่อนถึงกำหนดวันเลือกตั้ง ๑๕ วัน ส่วนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจะกำหนดให้มีวันที่สามารถหาเสียงได้ทั้งสิ้น ๒๑ วัน และให้สิ้นสุดการหาเสียงก่อนการจัดการเลือกตั้ง ๒๔ ชั่วโมง

การจัดการเลือกตั้งจะจัดขึ้นในวันอาทิตย์ของสัปดาห์ที่ ๘ ก่อนที่วาระการดำรงตำแหน่งในปีที่ ๖ ของวุฒิสภาจะสิ้นสุดลง ในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจะดำเนินการโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เหมือนกันกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติ

สมาชิกวุฒิสภา

ผลการเลือกตั้งโดยอ้อม และการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภากัมพูชา เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ มีดังนี้

- สมาชิกจากการแต่งตั้งโดยกษัตริย์ จำนวน ๒ คน
- สมาชิกจากการเลือกตั้งโดยอ้อมของสมาชิกสภาแห่งชาติ จำนวน ๒ คน
- สมาชิกจากการเลือกตั้งโดยอ้อมจากเขตเลือกตั้ง จำนวน ๕๗ คน

ในจำนวนสมาชิกทั้งหมดมีสัดส่วนสมาชิกที่เป็นสตรีทั้งสิ้น ๕ คน โดยคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๖๕ ของจำนวนสมาชิกวุฒิสภา

ประธานวุฒิสภาคนปัจจุบัน

สมเด็จพระเจี๋ย ซิม (H.E Samdech CHEA SIM)

รองประธานวุฒิสภาคนที่หนึ่ง

สมเด็จพระสีโสวัต ชิวันโมนิรัค (H.R.H Samdech Sisowath Chiwanmonirak)

รองประธานวุฒิสภาคนที่สอง

นายเทพ งอรน (H.E TEP Ngorn)

เลขาธิการวุฒิสภา

นายอุม สาริท (H.E OUM Sarith)

บทบาทและหน้าที่ของวุฒิสภากัมพูชา

วุฒิสภามีหน้าที่คู่กับสภาผู้แทนราษฎรในสายงานด้านนิติบัญญัติ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในกระบวนการทางสังคมประชาธิปไตย และทำหน้าที่ในการตรากฎหมายขึ้นใช้ในราชอาณาจักรกัมพูชา หน้าที่สำคัญของวุฒิสภาคือการสร้างเสถียรภาพทางการเมืองของชาติ และแสดงบทบาทในการขับเคลื่อนและส่งเสริมความปรองดองในชาติ รวมถึงช่วยเหลือประเทศให้มีการพัฒนาและเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น

บทบาท อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา มีดังนี้

๑. หน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ ทั้งในยามสงบสุขและยามที่เกิดวิกฤตการณ์ในชาติ

๒. หน้าที่ในการให้คำปรึกษาทางด้านการเมือง สังคม ผ่านกระบวนการนิติบัญญัติ โดยการแสดงบทบาทเป็นตัวแทน และสร้างความเสมอภาคของคนในชาติ ทั้งชนชั้นกลาง กลุ่มคนต่างๆ ในสังคม จนถึงการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค

๓. หน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมาย หน้าที่นี้เกี่ยวข้องกับกระบวนการด้านนิติบัญญัติ โดยกฎหมายที่เสนอโดยฝ่ายรัฐบาล และผ่านการตรวจสอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว วุฒิสภาก็ทำหน้าที่ในการกลั่นกรองเพื่อให้ได้มาซึ่งกฎหมายที่เกิดผลอย่างแท้จริง มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้

๔. หน้าที่ในการศึกษาแนวทางซึ่งถือเป็นการแสวงหาทางเลือกใหม่ ๆ ถือเป็นการสนับสนุนการทำหน้าที่ของรัฐบาล และสภาแห่งชาติราชอาณาจักรกัมพูชา โดยให้ความช่วยเหลือผ่านกระบวนการนิติบัญญัติ เพื่อให้เกิดความสอดคล้อง รัศกุม และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนชาวกัมพูชาทุกระดับชั้นของสังคม

ห้องประชุมวุฒิสภา

คณะกรรมการถาวรประจำวุฒิสภา

องค์ประกอบของคณะกรรมการถาวรประจำวุฒิสภาประกอบด้วย

๑. ประธานสภาแห่งชาติ
๒. รองประธานสภาแห่งชาติ
๓. ประธานคณะกรรมการวิสามัญ (เฉพาะเรื่อง) ทั้ง ๕ คณะ

คณะกรรมการวิสามัญประจำวุฒิสภาประกอบด้วย ๕ คณะ

๑. คณะกรรมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและรับเรื่องราวร้องทุกข์
๒. คณะกรรมการการเงินและการธนาคาร
๓. คณะกรรมการด้านเศรษฐกิจ การวางแผน การลงทุน การเกษตร การพัฒนาชนบทและสิ่งแวดล้อม
๔. คณะกรรมการมหาดไทย กลาโหม การสอบสวนและการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ
๕. คณะกรรมการการต่างประเทศความร่วมมือระหว่างประเทศ การโฆษณาเผยแพร่และข้อมูลข่าวสาร
๖. คณะกรรมการนิติบัญญัติและความยุติธรรม
๗. คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว
๘. คณะกรรมการสาธารณสุข สังคม และกิจการสตรี
๙. คณะกรรมการการก่อสร้างสาธารณูปโภค การขนส่ง โทรคมนาคม ไปรษณีย์ อุตสาหกรรม พลังงานและพาณิชย์

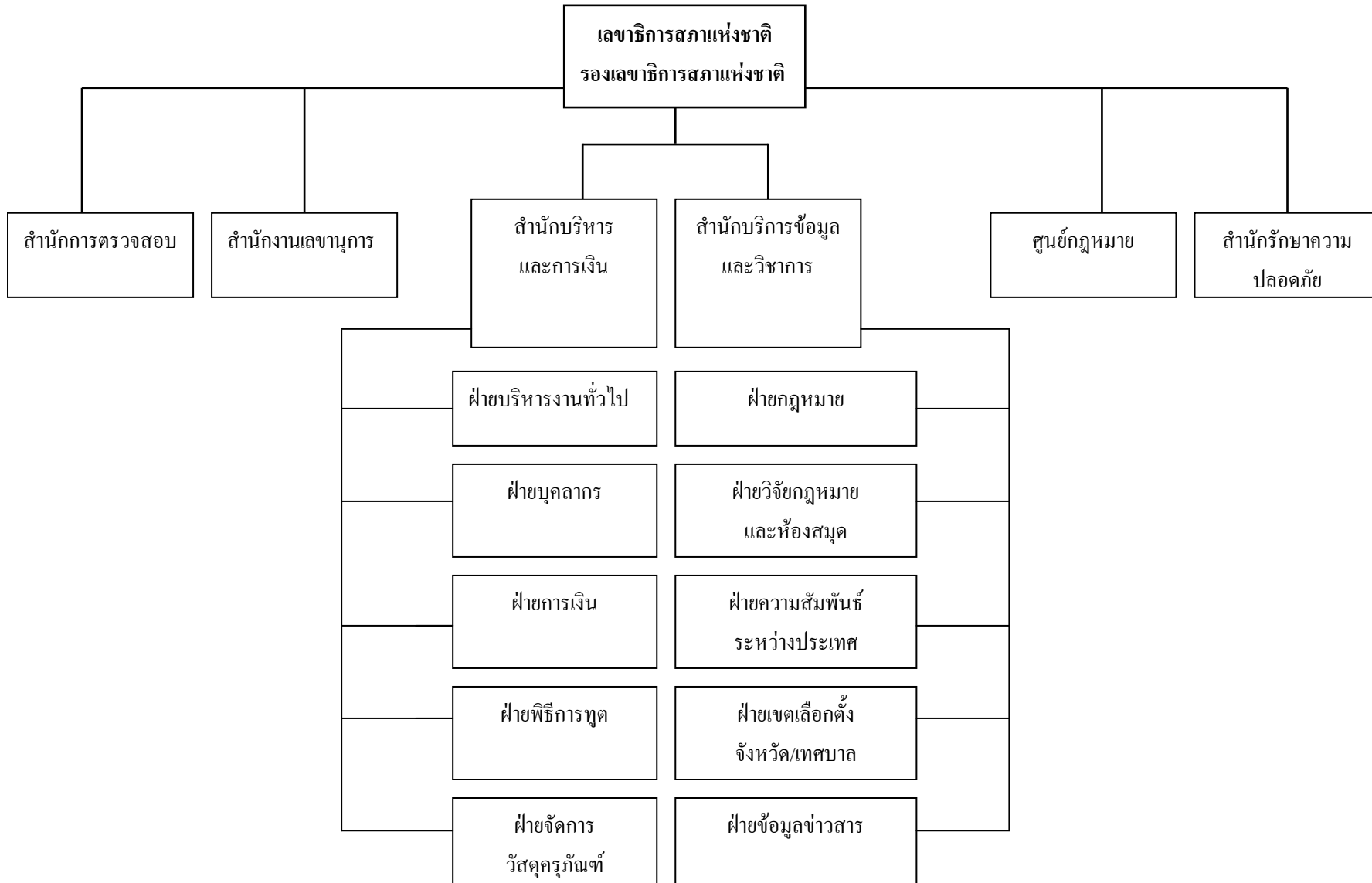
สำนักงานเลขาธิการสภาแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาแห่งชาติมีหัวหน้าสำนักงานดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาแห่งชาติเป็นผู้บริหารสูงสุดร่วมกับรองเลขาธิการสภาแห่งชาติ จำนวน ๔ คน

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของเลขาธิการสภาแห่งชาติ

ตามระเบียบข้อบังคับการบริหารกิจการภายในสภาแห่งชาติหมวด ๔ ระบุว่า ให้ประธานสภาแห่งชาติแต่งตั้งเลขาธิการสภาแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารกิจการสภาทั้งหมด และกำกับดูแลด้านงานเอกสาร การบันทึกการประชุม รวมทั้งการประสานงานหน่วยงานภายนอก ทั้งนี้ คุณสมบัติของผู้ที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาแห่งชาติและรองเลขาธิการสภาแห่งชาติ จะต้องไม่เป็นสมาชิกสภาแห่งชาติและ/หรือสมาชิกพรรคการเมือง

โครงสร้างสำนักงานเลขาธิการสภาแห่งชาติราชอาณาจักรกัมพูชา

ประวัติของประธานสภาแห่งชาติคนปัจจุบัน

ชื่อ สมเด็จพระอัครมหาพระยาจักรีเฮง สัมริน (Somdej Akkha maha Praya Chakri Heng Samrin)

เกิด วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๗

สถานที่เกิด ตำบล Ponhea จังหวัด กำปงจาม ซึ่งบางแหล่งอ้างอิงระบุว่าเกิดที่จังหวัด Prey Veng

เชื้อชาติ กัมพูชา

สัญชาติ กัมพูชา

ปัจจุบันอายุ ๗๖ ปี

ตำแหน่งทางการเมืองในปัจจุบัน ประธานสภาแห่งชาติกัมพูชา ได้รับการลงคะแนนเสียงเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานสภาแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

การศึกษา

เข้าเรียนระดับประถมในโรงเรียนประจำท้องถิ่น

ไม่มีการยืนยันว่าเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือสำเร็จระดับมัธยมศึกษาจากสถาบันใด

ประสบการณ์ทางการเมือง

- ต้นปีพ.ศ.๒๕๕๓ เข้าร่วมกับเวียดมิงต่อสู้กับรัฐบาลภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส
- สมาชิกพรรคประชาชนปฏิวัติกัมพูชา
- สมาชิกแนวร่วมขบวนการปลดปล่อยประชาชนชาติเขมร
- ร่วมอุดมการณ์ขบวนการชาตินิยมและสังคมนิยมตามกระแสสังคมนิยมคอมมิวนิสต์เวียดนาม
- สมาชิกกลุ่มประชาชนต่อต้านรัฐบาลกษัตริย์สีหนุ
- เข้าร่วมกองกำลังใต้ดินต่อต้านระบบมาร์กซิสต์
- ได้รับการคัดเลือกจากพรรคประชาชนปฏิวัติกัมพูชาลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป
- สมาชิกขบวนการคอมมิวนิสต์กัมพูชาหรือเขมรแดงภายใต้การนำของนายพล พต
- ประธานแนวร่วมปลดปล่อยชาติกัมพูชา
- ได้รับแต่งตั้งให้เป็นนายทหารฝ่ายการเมืองของขบวนการคอมมิวนิสต์กัมพูชา
- ออกจากการเป็นสมาชิกขบวนการคอมมิวนิสต์กัมพูชา และหลบหนีลี้ภัยไปเวียดนาม

- กลับสู่ประเทศกัมพูชาและตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ของตัวเองเมื่อเขมรแดงล่มสลายในปี พ.ศ.๒๕๒๒ และเป็นประธานพรรคประชาชนปฏิวัติกัมพูชา
- ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีภายหลังจากการบุกยึดกรุงพนมเปญของเวียดนามในปีพ.ศ.๒๕๒๔ และดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคประชาชนปฏิวัติกัมพูชา
- ได้รับพระราชทานคำนำหน้านาม “สมเด็จ” และได้รับความไว้วางใจจากสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ให้เป็นประธานกิตติมศักดิ์พรรคประชาชนกัมพูชาซึ่งเปลี่ยนชื่อมาจากพรรคประชาชนปฏิวัติกัมพูชา

ที่อยู่ของสภาแห่งชาติ

ที่อยู่	: Rathsaphea Street, Sangkat Tonle Bassac, Khan Chamcar Morn Phnom Penh, Kingdom of Cambodia
โทรศัพท์	: [๘๕๕-๒๓] ๒๑๘ ๑๕๕, [๘๕๕-๑๒] ๕๕๕ ๖๔๒
โทรสาร	: [๘๕๕-๒๓] ๒๒๐ ๖๒๘, ๒๑๘ ๑๕๕
E-mail	: na-orgria@forum.org.kh
URL	: http://www.national-assembly.org.kh

បរិច្ឆេទ

<http://www.cambodia.org/blogs/editorials/2008/07/four-major-political-parties-reject.html>

http://www.responsiblenomad.com/index.php?option=com_content&view=article&id=71&Itemid=96

http://www.europarl.europa.eu/intcoop/election_observation/missions/2004-

[2009/20080727cambodiareport.pdf](http://www.europarl.europa.eu/intcoop/election_observation/missions/2004-2009/20080727cambodiareport.pdf)

<http://www.cambodia.gov.kh/unisql1/egov/english/organ.constitution.html>

<http://newsgroups.derkeiler.com/Archive/Soc/soc.culture.cambodia/2006-04/msg00085.html>

<http://aceproject.org/ace-en/topics/em/electoral-management-case-studies/cambodia-tensions-around-the-national-election>

<http://library.fes.de/pdf-files/iez/01361003.pdf> Cambodia's Electoral System: A Window of Opportunity for Reform

http://aceproject.org/ace-en/topics/pc/pcy/pcy_kh

http://www.ndi.org/files/1782_kh_report_021204.pdf CAMBODIAN ELECTIONS: LESSONS LEARNED AND FUTURE DIRECTIONS A Post .....

<http://aceproject.org/ero-en/regions/asia/KH/Cambodia-Final-Assessment-and-Report-on-the-2008-1/view> www.cambodian-parliament.org)

www.khmerrough.com/pdf/Legislation-ENG/Part2-Legislation.pdf

<http://www.khmerrough.com/pdf/Legislation-ENG/Part3-Legislation.pdf>

<http://senate.gov.kh>

<http://acic.info/cheasimbiographhy.htm>

http://www.ipu.org/parline-e/reports/2365_E.htm

ภาคผนวก

ก. แผนภูมิและสถิติจำนวนที่นั่งของสตรีในการเลือกตั้งทั่วไป

Figure 10: NA members by gender in 1998, 2003 and 2008

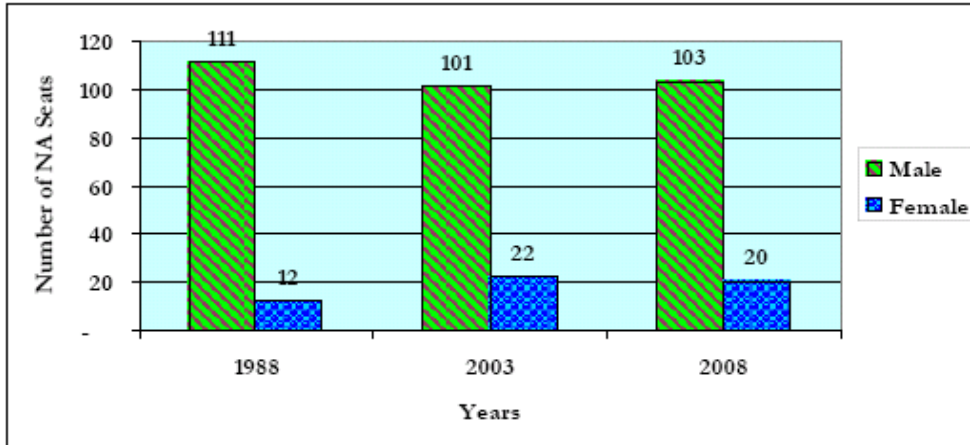

Table 4: Political parties' candidates and gender

No	Political party	Seats	%	Number of candidates						# of Constituencies
				Number titular			Number titular and alternate			
				Total	Female		Total	Female		
					#	%		#	%	
1	CPP	123	100%	123	20	16.26	142	26	18.30	24
2	HDDMP	123	100%	123	10	8.13	141	17	12.05	24
3	NRP	123	100%	123	11	8.94	141	15	10.64	24
4	FUNCINPEC	123	100%	123	10	8.13	141	16	11.34	24
5	HRP	123	100%	123	6	4.87	141	3	2.12	24
6	SJP	46	37%	46	14	30.43	46	18	39.13	7
7	LDP	123	100%	123	24	19.51	141	43	30.49	24
8	SRP	123	100%	123	17	13.82	141	16	11.34	24
9	KAPP	60	48%	60	14	23.33	60	29	48.33	7
10	KDP	123	100%	123	37	30.00	148	53	35.81	24
11	KRP	72	58%	72	9	12.50	74	14	19.44	9
Total 11 parties				1,162	172	14.80	1,316	250	19.00	

ข. บัตรลงคะแนนสำหรับผู้พิการทางสายตา

รูปสัญลักษณ์	ชื่อผู้สมัคร	พรรคการเมือง	ลงคะแนน
■	นาย สมชาย ใจดี	พรรค ประชาชน	☐
●	นาย อดิศักดิ์ ใจดี	พรรค ประชาชน	☐
▲	นาย อดิศักดิ์ ใจดี	พรรค ประชาชน	☐
◆	นาย อดิศักดิ์ ใจดี	พรรค ประชาชน	☐
★	นาย อดิศักดิ์ ใจดี	พรรค ประชาชน	☐
■	นาย สมชาย ใจดี	พรรค ประชาชน	☐
●	นาย อดิศักดิ์ ใจดี	พรรค ประชาชน	☐
▲	นาย อดิศักดิ์ ใจดี	พรรค ประชาชน	☐
◆	นาย อดิศักดิ์ ใจดี	พรรค ประชาชน	☐
★	นาย อดิศักดิ์ ใจดี	พรรค ประชาชน	☐

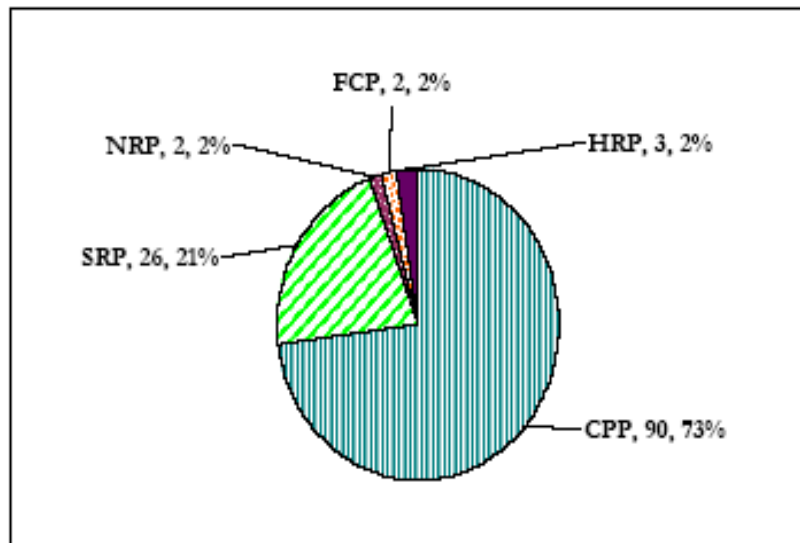
ก.ผลการเลือกตั้งครั้งล่าสุดโดยคณะกรรมการการ

NEC official results are the following:

Party	Votes		Seats	
	No	%	No	%
CPP	3,492,374	58	90	73
SRP	1,316,714	22	26	21
HRP	397,816	6	3	3
NRP	337,943	6	2	2
FCP	303,764	5	2	2
Others	161,666	2	-	-
Total	6,010,277	100	123	100

ง.จำนวนร้อยละของพรรคการเมืองที่ได้ที่นั่งในสภา

Figure 5: NA seats and % taken by political parties in 2008

จ.จำนวนที่นั่งของพรรคการเมืองโดยแบ่งเป็นรายเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด

National Election Committee
N° 09.161/06 NEC.SG.PIB

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Phnom Penh, September 02, 2008

Number of Seats that Political Parties Obtained at Provincial and Municipal
Constituencies for the 4th Mandate Election of Members of National Assembly 2008

N°	Provinces/ Municipalities	Cambodian People's Party	Sam Rainsy Party	Human Right Party	Funcinpec Party	Norodom Ranariddh Party	Total of Seats
01	Bantey Meanchey	4	1		1		6
02	Battambang	6	2				8
03	Kampong Cham	11	5	1		1	18
04	Kampong Chhnang	3	1				4
05	Kampong Speu	5	1				6
06	Kampong Thom	4	1		1		6
07	Kampot	5	1				6
08	Kandal	7	3	1			11
09	Koh Kong	1					1
10	Kratie	2	1				3
11	Mondul Kiri	1					1
12	Phnom Penh	7	5				12
13	Preah Vihear	1					1
14	Prey Veng	7	2	1		1	11
15	Pursat	4					4
16	Ratanak Kiri	1					1
17	Siem Reap	5	1				6
18	Sihanouk Ville	1					1
19	Stung Treng	1					1
20	Svay Rieng	5					5
21	Takeo	6	2				8
22	Keb	1					1
23	Pailin	1					1
24	Oddar Meanchey	1					1
Sub-Total		90	26	3	2	2	123
						Total	123

For further information, please contact the NEC, Fax: (855) 23 214 374 or Tel: (855) 12 855 018 -
Email: neceinfo@forum.org.kh, www.nceelect.org.kh

ที่ปรึกษาโครงการ
นางชลลดา กันค้อย
ผู้อำนวยการสำนักภาษาต่างประเทศ
ผู้ตรวจทานข้อมูล
นายชัยวัฒน์ สืบสันติวรพงศ์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานภาษาสเปน เยอรมัน และอาหรับ

รายชื่อคณะผู้แปล รวบรวมและเรียบเรียง

- นายชชาติ พุดเพ็ง
เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๕ กลุ่มงานภาษาสเปนเยอรมันและอาหรับ
- นายแสนศักดิ์ แซ่ว่อง
เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๕ กลุ่มงานภาษาสเปนเยอรมันและอาหรับ
(โอนย้ายไปสังกัดสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ ณ วันที่ ๑๐ พ.ย. ๒๕๕๓)
- นายสมใจ ทองกุล
เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๔ กลุ่มงานภาษาญี่ปุ่นและเกาหลี
- นายวิฑูรย์ สมภรณ์
เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๓ กลุ่มงานภาษาญี่ปุ่นและเกาหลี

ผู้ประสานงานโครงการ

นางสาวปฐมพร รักษาพลเมือง
เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๕ กลุ่มงานภาษาสเปน เยอรมัน และอาหรับ
นายตรรกวิทย์ มิ่งขวัญ
เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๔ กลุ่มงานภาษาญี่ปุ่นและเกาหลี